

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostili. Od 5. do 17.
septembra 1944 so je ti-
skali v tiskarni »Osvobodba«
v Govcu pri Goranji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojškim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
italijanski partizanski DNEV-
nik v zaslužni Evropi.

primorski dnevnik

Podatna plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir - Leto XXXIX. št. 162 (11.578)

Trst, sredo, 13. julija 1950

OSREDNJA KNJIZNICA
P.P. 126
66001 KOPER
8554 AA
60100200

Seja glavnega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Slovenci v Italiji odločno zahtevamo uzakonitev naše zaščite in pravic

Pomen enotne delegacije - Poziv strankam, naj vložijo zakonske osnutke

TRST — Glavni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je v ponedeljek zvečer odločno ponovil zahtevo o globalni zakonski zaščiti in o zakonitvi pravic Slovencev v Italiji. V uvodnem poročilu je predsednik Boris Race podrobno analiziral izide volitev, še posebej pa je podčrtal enoten in borben odgovor celotnega slovenskega prebivalstva fašističnim provokacijam. O njegovem poročilu podrobno poročamo na drugi strani, tu pa se omejimo samo na povzetek najvažnejših zaključkov.

Race je poudaril vlogo enotne delegacije, ki mora biti učinkovita in ki je najbolj reprezentativno telo Slovencev v Italiji. Izrazil je pričakovanje, da bodo vse stranke v najkrajšem času ponovno vložile osnutke zakonov za globalno zaščito in da bo KD po predhodnem razgovoru s slovenskimi predstavniki izboljšala svoj osnutek. Kot sredstvo za pospeševanje akcije za sprejem zakona naj bi bila skupna akcija poslancev in senatorjev Furlanije - Julijske krajine.

Akcija proti obujanju fašizma mora zajeti čim več strank, slovensko in čim večji del italijanskega prebivalstva.

Dežela Furlanija Julijska krajina bi

Predsednik SKGZ Boris Race

morala za slovensko manjšino nepri-
merno več narediti kot je doslej in
to tako glede globalne zaščite kot gle-
de konkretnih vprašanj.

Razprava na seji glavnega odbora
je bila živahna in so v njo posegli šte-
vilni člani.

VEČ NA 2. STRANI

Fantazije ne manjka, volje da bi rešili probleme, pa ni

Lista za Trst je stopila v opozicijo. Njen tajnik Giuricin pravi, da je resnični odstotek onih, ki sporazuma s KD nočejo, še višji, saj je bilo na dvanajstih neveljavnih glasovnicah poleg izjave pripisanih še nekaj za javnost neobjavljenih besed. V resnici pa se boji volitev, in malce bojazni do lastne »baze« tudi obstaja, saj skupaj s Cecovijem nista zavzela nobenega stališča.

To je ena plat nove situacije, nastale v tržaškem občinskem in pokrajinskem svetu po dokaj lahko predvidljivem sklepu članstva Liste za Trst. Druga ugotovitev je prav tako na dlani: nihče noče komisarija in z njim v kratkem roku novih volitev. Nihče pa ne ve, kako zakrpati občinsko in pokrajinsko upravo. Zato je scenarij že napisan: sedaj bodo nekako odobrili oba proračuna z blagohotnim vzdržanjem demokristjanskih svetovalcev na občini in pokrajini, sledila bosta formalna odstopa obeh uprav, nato poletne počitnice in jeseni razmišljanja in kombinacije, kaj narediti.

Takih kombinacij že sedaj mrgoli v drugače dolgočasnem ozračju občinske seje. Čujejo se predlogi o gestu »vsi noter« in torej vsi v odbor: komunisti, laiko - socialisti, demokristjani, neodvisni, Lokar, vsi razen liste in MSI seveda. Taka rešitev je malo verjetna, bolj možna je rešitev z manjšinskim odborom nekako tako, kot je upravljala lista zadnja leta, ali pa morda križne uprave. Skratka fantazije ne manjka, resne volje za reševanje odprtih vprašanj pa žal resnično primanjkuje.

B. S.

VEČ NA 2. STRANI

Začetek 9. zakonodajne dobe

RIM — Italijanski parlament, prenovljen po nedavnih volitvah, je včeraj nastopil svojo deveto zakonodajno dobo s pričakovano potrditvijo komunistične poslanske zbornice in nekoliko bolj tvegano izvolitvijo bivšega predsednika vlade, demokristjanskega levičarja Francesca Cossiga za predsednika senata. Cossiga je moral namreč prej premagati tekmece Vittorina Colomba, ki je zasedel drugo najvišje mesto za predsednikom republike le zadnja dva meseca, na nekakih »primarnih« volitvah med senatorji KD.

V poslansko zbornico je včeraj prvič vstopil Toni Negri, obtoženec na procesu »7. aprila«, ki je bil izvoljen na radikalnih listah. Misovci so skušali uprizoriti provokacijo, ki so ji nerodno nasledili nekateri poslanci KD, a predsedujoči demokristijan Scalfaro je odločno obvladal položaj.

Stranke sedaj izbirajo načelnike parlamentarnih skupin, obenem so se pospešili politični manevri. Tajnik PSI Craxi, ki se poteguje za predsedstvo vlade, se je včeraj sestel z Longom in Piccolijem, danes pa bo srečal Spadolinija.

VEČ NA 2. STRANI

Nilde Iotti

Francesco Cossiga

«Zgodovinski» rekord dolarja

RIM — Dolar je včeraj napredoval za nadaljnje tri lire ter dosegel nov »zgodovinski« maksimum 1532,75 lire. Nov skok ameriške valute spravljajo opazovalci v zvezo s pričakovanji, da bodo ZDA v kratkem dvignile eskomptno mero na 9 odst., pa tudi z večjim povpraševanjem po dolarjih za nove naložbe na ameriškem tržišču.

V okviru Evropskega monetarnega sistema se je lira včeraj nekoliko učvrstila, v odnosu s funtom šterlingom in švicarskim frankom pa je občutno nazadovala.

SESTANEK OBČINSKIH UPRAV Sodelovanje obeh Goric

NOVA GORICA — Delegaciji občin Gorica sta se včeraj ponovno sestali pod vodstvom župana Scarana in predsednika skupščine Debeljaka. Na prisrčnih pogovorih so ugodno ocenili redno delovanje mešanih komisij za sodelovanje med obema mestoma in pregledali napredovanje del skupnega interesa, kot cesta čez Sabotin in vodovod Mrzlek ter proga Jesenice - Nova Gorica.

Govor je bil tudi o čimprejšnji odpravi pologa za prehod meje, o povezavi tovornega postajališča z mejnim prehodom Štandrez - Vrtojba in Razdrtim ter o obojestranskem pospeševanju višjih oblik gospodarskega sodelovanja.

VEČ NA 8. STRANI

Na atletskem prvenstvu v Vidmu Irena Tavčar prva v deželi

VIDEM — Na deželnem atletskem članskem prvenstvu v Vidmu se je borovka Irena Tavčar znova uveljavila, saj je zmagala tako v metu krogle kot diska. Rezultat v metu diska potrjuje tudi njeno vrednost v državnem merilu.

Tavčarjeva tako nadaljuje s svojo serijo deželnih naslovov, saj je prvič zmagala že pred petimi leti in je nje-
no premoč (v disku) le leta 1981 prekinila njena klubska tovarišica Lore-
dana Kralj.

VEČ NA 10. STRANI

Dan protesta v Čilu

SANTIAGO DE CHILE — Pinocheta diktatura je sinoči uvedla izredno policijsko uro v Santiagu od 20. do 2. ure današnjega dne. Gre pravzaprav za izjemno podaljšanje policijske ure (ki velja vsako noč od dveh do petih jutraj) v zvezi z včerajšnjo protestno manifestacijo. Ukaz o anticipaciji policijske ure je izdal poveljnik santijske garnizije gen. Hernandez pod pretvezo da letaki, raztreseni po mestu, pozivajo na državni prevrat.

Včerajšnji protestni dan je potekel do večera v znaku že ustaljenih oblik

demokratskega boja z izjemo nekaterih odločnejših podvigov studentov.

Za sedanjí položaj v Čilu je značilna solidarnost evropskih demokristjanskih oziroma ljudskih strank ter evropske deseterice EGS, ki je protestirala pri čilski vladi zaradi aretacije čilskega demokristjanskega prvaka Gabriela Valdesa. Grški podtajnik za zunanje zadeve Karolos Papoulias pa je v imenu »deseterice« izrazil svoj protest čilskemu veleposlaniku v Atenah (Grčiji pripada sedaj polletno predsedstvo v EGS). Vse to in prihod v Rim predsednika demokristjanske internacionale Cilenca Andreasa Zaldivara navaja na domnevo, da so na pragu hudi časi za Pinocheta.

VEČ NA 3. STRANI

Čitateljem se oprostamo, ker včeraj »Primorski dnevnik« ni izšel, zaradi sindikalnih problemov v zvezi z novim delovnim urnikom.

Uredništvo

Italijansko- jugoslovansko turistično sodelovanje

DUBROVNIK — Predsednika jugoslovanske in italijanske turistične zveze (ENIT) Miodrag Mirović in Giuseppe Moretti sta se pogovarjala o možnostih in konkretnih oblikah turističnega sodelovanja med državama. Menila sta, da bi bil skupni projekt o turistični ponudbi na obeh obalah Jadrana zelo koristen, zato predlagajo, da bi napravili dve verziji filma in prospekta, ki bi bili prilagojeni ameriškemu in avstralskemu, oziroma japonskemu tržišču.

Predsednika sta poudarila, da so bili pogovori zelo plodni in opozorila na pomen novih pobud, kot so ponudba za bivanje večjih skupin turistov na obeh obalah Jadrana.

Novi sedež TPK Sirena

Novi društveni sedež v Barkovljah ni velika pridobitev samo za TPK Sirena, ampak za vso našo narodnostno skupnost.

VEČ NA 10. STRANI

Iz poročila Borisa Racea GO SKGZ Stranke naj spet vložijo osnutke o zakonski zaščiti

Na seji glavnega odbora Slovenske kulturno - gospodarske zveze je predsednik Boris Race podal podrobno poročilo o volilnih izidih na splošno v Italiji in še zlasti na področju, kjer živi slovenska narodnostna skupnost. Iz volilne analize izhaja velik padec glasov krščanske demokracije, relativna okrepitev KPI in le pičel uspeh Crazija. Vlado bo težje sestaviti zaradi spremenjene težje posameznih strank. KPI bo imela več možnosti vpliva na vladno politiko, čeprav se alternativa zaenkrat ne bo uresničila. Izidi deželnih volitev so podobni parlamentarnim.

Race je nato poudaril zmago občinske liste v dveh občinah izidih Benečije, Tavorjani in Dreki. Lista za Trst je doživela pravo katastrofo in lahko računamo na nadaljnjo slabitev te stranke.

Slovenska skupnost je prejela 10.465 glasov. V tej zvezi je Race poudaril važnost zastopnika te stranke v deželnem svetu in poziv laikov, da volijo svojega kandidata Dolharja. Na listi Furlanskega gibanja se je izredno uveljavil neodvisni kandidat Ferruccio Clavara, ki je odzval glasove v glavnem KD in ni škodoval Slovincem naklonjenim strankam.

V nadaljevanju je Race podrobno navedel izvoljene kandidate na listah raznih strank in še zlasti izvoljene slovenske kandidate, ali Slovence, ki so se uveljavili.

Predsednik Race je nato obravnaval protislovenske fašistične provokacije in zastavil vprašanje, kdo je sugeriral provokacije, saj je treba iskati podpihvalce v tistih mednarodnih krogih, ki hočejo destabilizacijo predvsem na meji.

Odgovor slovenskega prebivalstva je bil vzoren, kar je bilo storjeno je bilo odraz njegovega razpoloženja. Ta pripravljenost preprečevati napade na našo skupnost in na naše ideale in simbole nas navdaja s ponosom. Množični odziv mladine nas utrjuje v prepričanju, da bo borbeni duh živ tudi v bodočnosti. Race je nato izrazil utemeljeno kritiko nad zadržanostjo policijskih sil in omenil vrsto solidarnostnih izjav iz Jugoslavije.

V drugem delu poročila pa je predsednik Race obravnaval pričakovanja po volitvah in vprašanje naše globalne zakonske zaščite, saj smo naveličani izražati po vsakih volitvah novo upanje in je treba storiti nekaj učinkovitega.

V tej akciji bi morala odigrati odločilno vlogo enotna slovenska delegacija, ki je veljala za najbolj reprezentativno telo Slovincov v Italiji. Zaradi kritičnega gledanja nanjo s strani SSK je opravljala samo obiske pri državnih in političnih predstavnikih. Pred meseci so predstavniki SSK predlagali nekaj, kar v preteklosti ni prodrlo in kaže, da je sedaj prevladalo prepričanje o nujnosti enotnih nastopov. Kakorkoli že, s skupno akcijo ne smemo odlašati, ker bi v tem primeru morali prevzeti skrivno za splošno zakasnitev.

Sedaj, po volitvah, ne smemo obstati. Treba je razpravljati o pobudah, ki bi premaknile z mrtve točke zakon o naši zaščiti, kar je naša prva zahteva.

Pričakujemo, da bodo vse stran-

ke, ki so v pretekli zakonodajni dobi predložile osnutke zakona za globalno zaščito, to ponovno storile v najkrajšem času. To velja v prvi vrsti za KPI, PSI in SSK. Enako velja tudi za KD z razliko, da prej izpolni obljubo, ki jo je dal delegaciji SKGZ deželni tajnik Biasutti, da po predhodnih stikih z raznimi slovenskimi komponentami v deželi popravi vsaj dele prvotnega osnutka, ki so do Slovincov krični, predvsem do Slovincov videmske pokrajine ter da osnutku kirši, globalnejši značaj, s tem da poleg pravic jezika in šole vključi tudi ostale narodnostne pravice.

Skupna akcija poslancev in senatorjev Furlanije - Julijske krajine, ne glede na politično pripadnost, bi bila verjetno zelo učinkovito sredstvo, kako pognati v tek akcijo za sprejem zaščitnega zakona. Taka oblika pritiska, ki je hkrati izraz vsega prebivalstva, se je v preteklosti izkazala za zelo učinkovito, kot dokazuje na primer zakonodaja za obnovo po potresu v Furlaniji. Videli smo, da je današnja sestava goriških in tržaških parlamentarcev ugodna. Upamo, da bi bili tudi vsi furlanski parlamentarci pripravljeni vključiti se v tako akcijo.

Akcija proti ubujanju fašizma bi tudi morala zajeti čimveč strank, slovensko in čim večji del italijanskega prebivalstva. Na podlagi dokumentacije - nekaj podobnega je izdelala KPI pred volitvami in predložila državnemu tožilstvu - in pričevanj bi bilo treba izsiliti dosledno izvajanje protifašističnega zakona in sprejetje novega, če se je le-ta izkazal za neučinkovitega.

Dežela Furlanija - Julijska krajina bi morala za slovensko manjšino napraviti neprimerno več kot doslej. V prvi vrsti bi morala biti bolj odločna do vlade v zahtevi po zaščitnem zakonu. Morala bi jo drugače obravnavati v gospodarskem programiranju, finansiranju novih gospodarskih pobud, v urbanistični politiki, jo upoštevati kot skupnost, ki ima posebne interese in ji zato omogočiti prisotnost ob različnih važnih ukrepih. Prevzeti bi morali nase finančno breme za vzdrževanje kulturnih dejavnosti Slovincov, posebno še uveljavljenih raziskovalnih ustanov, knjižnic in podobno. Tudi za uresničitev teh ciljev bo potrebna široka akcija, predvsem v krogu deželnih svetovalec.

V zadnjem mesecu smo se znašli pred hudimi preizkušnjami. Namesto da bi po 40 letih njegovega padca, obravnavala fašizem zgodovinsko, smo ga okusili tu, danes, na svoji koži. Dvakrat smo se spopadli z njim v Bazovici v Ul. Igo Gruden, in to vam pove vse. Pove, da nima slovenski jezik niti v čisto slovenski vasi pravice, da ne govorimo o Trstu, sodišču, občini in o drugih javnih uradih. Pove, da moramo s pozicij neenakopravne skupnosti braniti še tisto malo, kar imamo.

Preizkušnje, ki smo jih prestali, ne smejo ostati zgodetek, ki spada v preteklost. Borbeni duh, ki je bil v tistih dneh tako prisoten, ne sme usahniti, zato bomo z večjo odločnostjo terjali pravice.

Cossiga in Jottijeva predsednika senatne in poslanske skupščine

RIM — Deveta zakonodajna doba se je začela s potrditvijo na predsedstvu poslanske zbornice komunistke Nilde Jotti in z izvolitvijo za predsednika senata demokristjana Francesca Cossiga: prva je bila pričakovana, druga pa precej nenadejana. Največ vznemirjenja pa je povzročil «dientaj», ki so ga uprizorili neofašistični poslanci proti Antoniu Negriju, novoizvoljenemu poslancu na radikalnih listah, ki so ga prav zaradi izvolitve izpustili na svobodo in je včeraj prvič vstopil v dvorano Montecitorio.

Misovska parlamentarna skupina je že zgodaj popoldne sklicala s tem v zvezi tiskovno konferenco, na kateri je dala razumeti, da bo «fizično onemogočila», torej s tepežem, vstop obtoženca s procesa «7. aprila». Ko je vodstvo poslanske skupine KD izvedelo za pobudo MSI, jo je skušalo prehiteti. Na vrat na nos so odposlali predsedniku zbornice pismo, v katerem so ga pozvali, naj «vabi profesorja Negrija, da ne stopi v parlament», če bi pa ne ubogal, naj bi predsedstvo «proučilo vse možnosti za zaščito republiških ustanov».

V bistvu zahteva, naj predsedstvo zbornice prekliče ljudsko glasovanje, ki je Negrija pripeljalo v parlament. Toda predsednik KD Piccoli in tajnik De Mita sta pobudi odtegnila vsako podporo. Tudi KPI in PSI, ki gotovo nista Negrijeva simpatizerja, sta označila demokristjanski predlog za nesprejemljiv. V tem vzdušju se je začela seja poslanske zbornice, z mislovci «v stanju pripravljenosti» (nekateri celo v črnih srajcah) in

Negrijem, ki so ga spremljali poslanci skrajnolevičarske DP, ker se radikalci niso udeležili zasedanja.

Prišlo je tudi do prerivanja med fašisti in reditelji, predsedujoči demokristjan Oscar Luigi Scalfaro pa je obvladal položaj. Energično je poudaril, da živimo v pravni državi, kjer pripada oblast ljudstvu, skliceval se je na ustavo in na osnovno pravno načelo, da uživa vsak občan civilne pravice, dokler ga sodišče ne obsodi z dokončno razsodbo. Razgrajanje se je tako v kratkem času poleglo, poslanci so disciplinirano obsedeli na svojih klopih in poslušali Scalfarov uvodni govor, v katerem se je ponovno skliceval na vrednote demokracije in ustave.

Takoj nato so poslanci prešli h glasovanju: že pri prvem je Nilde Jotti prejela 488 glasov, torej več kot potrebno dvotretjinsko večino. Manj gotova je bila izvolitev bivšega predsednika vlade Cossiga v senatu. Prej je moral namreč premagati na notranjem tajnem glasovanju v demokristjanski skupini Vittorina Colomba, nakar ga je skupščina izvolila z veliko večino. Slo pa je spet na notranje merjenje sil v KD, saj Cossiga pripada levi in stopa sedaj spet s prestižnega mesta na politično pozornico.

Medtem se začnejo politični manevri. Craxi je včeraj dosegel skoraj uraden pristaneč tajnika PSDI Longa za prevzem vlade, in se je dolgo pogovarjal tudi s Piccolijem. Danes pa bo imel srečanje, ki bi znalo biti odločilno, s Spadolijnem.

Ostra obsodba pomanjkljivosti in miselnosti ki so botrovale gospodarski krizi v SFRJ

LJUBLJANA — Na včerajšnji konferenci socialistične zveze Slovenije so ostro spregovorili o nekaterih pomanjkljivostih in zgrešeni miselnosti, ki so prispevale k takšnemu gospodarskemu položaju, v kakršnem se je znašla Jugoslavija. Predsednik Franc Šetinc je dejal, da bi nekateri hoteli spremeniti sistem in na ta način ohraniti staro prakso. Radi bi ohranili pri življenju politiko stalnega kršenja samoupravnih odločitev, popuščanj pred vsemi pritiski, odtujevanja dohodka, ki naj bi ga delili sami, po možnosti sebi, nato pa predložili vse neporavnane račune družbi in zahtevali splošno solidarnost.

Šetinc je opozoril tudi na vrsto drugih napak v dosednji praksi, pri tem še posebej na zelo razpaseno administracijo, ki si je ponekod izborila več

besede kot jo imajo delavci. Na enkrat se je pojavilo tudi veliko število «rešitev in reševalcev» položaja, ki iščejo odgovornost predvsem pri drugih, svoje pa ne vidijo. Ali pa «reševalci», ki bi odgovornost radi solidarno porazdelili na vse, le svojega deleža nočejo sprejeti. Spet drugi pod različnimi krinkami ponujajo unitarizem kot alternativo za nacionalizem.

Franc Šetinc je tudi opozoril na nevarnost, da bi v sedanjih težkih gospodarskih razmerah zaobšli samoupravljanje. To se kaže pri sprejemanju odločitev na hiter način in po skrajšani poti, s čimer se v resnici omalovažuje ustvarjalna moč delovnih ljudi. Socialistična zveza je dolžna preprečiti take postopke, to ji nalaga tudi ustavna odgovornost.

V razpravi o uresničevanju politike

družbeno - gospodarskega razvoja Slovenije letos, o predvidenih ukrepih in dejavnosti socialistične zveze pri tem, so poudarili, da resnost položaja zahteva predvsem disciplinirano in dosledno uresničevanje dogovorjenega. Predsednik slovenskega izvršnega sveta Janez Zemljarič je opozoril, da se bo kriza v drugi polovici leta še bolj zaostрила. Tega pa ni treba drammatizirati, pravi Zemljarič, to je le znamenje, da smo se spoprijeli s praviimi vzroki, ki so privedli do današnjega položaja. Glavna naloga slovenskega gospodarstva je ohraniti proizvodnjo, ki se je v prvem polletju povečala za 2,6 odstotka in doseči 18-odstotno rast izvoza — v prvem polletju je bila 13-odstotna.

JURE PENGOV

Scotti bo danes odgovoril na zahteve sindikata FLM

RIM — Minister za delo Scotti se bo danes dopoldne ponovno sestal s predstavniki sindikata kovinarjev FLM, katerim bi moral odgovoriti na zahteve po vnosu nekaterih popravkov v besedilo predloga o sporazumu s Federnaccanico za obnovo delovne pogodbe kovinarjev zasebnega sektorja. Kakor znano, je sindikat konec preteklega tedna izjavil, da predlog, ki so ga sestavili na ministrstvu za delo, ni sprejemljiv, če se v njegovem okviru ne spreminijo nekatere klavzule in zlasti tista, ki se nanaša na skrajšanje delovnega urnika.

V pripravo na današnje srečanje z ministrom Scottijem, se je vodstvo FLM sinoči sestalo s tajništvom enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL. Na seji, ki so se je udeležili tudi generalni tajniki sindikatov Lama, Carniti in Benvenuto, so pregledali položaj ter poglobili nekatera vprašanja v zvezi s spornimi točkami. Slednje so že bile predmet daljšega razgovora med generalnimi tajniki FLM Gallijem, Moresejem in Veronesejem in samim ministrom Scottijem. Razgovor je bil v ponedeljek popoldne na ministrstvu za delo, kjer je minister včeraj sprejel tudi delegiranega svetovalca Federnaccanice Mortillara. Tako sindikalisti kakor pozneje tudi predstavniki Federnaccanice so se izognili temu, da bi po sestankih dali časnikarjem kakršne koli izjave, po vesteh z ministrstva za delo pa naj bi se v zadnjih urah začela odpirati možnost medsebojnega popuščanja.

V Palermu iščejo krivce za umor Dalla Chiese

PALERMO — S širokopotezno akcijo so karabinjerji in policija «prečesali» razne mestne četrti Palerma v iskanju desetih osumljencev za uboj palermškega prefekta generala Carla Alberta Dalla Chiese. Preiskovalci nimajo namreč več dvomov, da je bil umor palermškega prefekta rezultat skupne pobude palermške in catanjske mafije. Po sledi «kalašnikov» bodo bržkone prej ali slej izsledili storilce, preiskovalci pa že iščejo, kdo je naročil umor. In tu skušajo predvsem obnoviti zadnje pobude Dalla Chiese, saj so prepričani, da je prav tu ključ trojnega umora.

V bistvu morajo zadelati praznino, ki vlada med «oboroženim krilom mafije», «podjetniško mafijo» in «mafijo politične oblasti». Generalov sin Nando je prepričan, da so prav v Palermu ukazali uboj njegovega očeta.

Povzetki iz razprave GO SKGZ

Na seji glavnega odbora SKGZ so posegli v razpravo številni člani, tako, da lahko njih posege navedemo samo v osnovnih obrisih. Oskar Kjuder je pozdravil mladino in njeno odločno protifašistično zadržanje in ugotovil, da je treba krivce prijaviti sodišču. Salvatore Venosi je obravnaval enotno delegacijo in nujnost enotnih nastopov in v tej zvezi omenil predvolilne obveze predstavnikov slovenske skupnosti. Tudi Dušan Košuta je govoril o protifašistični akciji, navedel je podporo ANPI in posredovanje vsedravnega predsednika Boldrinija pri predsedniku republike Pertiniju.

Stanislav Bole je govoril o dveh smereh nadaljnje akcije: skupni nastop enotne delegacije in več naporov v smeri dežele za izkoriščanje obstoječih možnosti. Adrian Semen je obravnaval izkušnje občnega zbora Glasbene matice, saj sola ne more več čakati in je treba čim prej rešiti kritično stanje. Dr. Vito Svetina se je zavzel za nadaljnjo akcijo za globalni zaščitni zakon, poudaril pa je tudi novo ozračje, ki omogoča izvajanje onih klavzul osimskih sporazumov, ki obravnavajo gospodarsko sodelovanje na meji. V tem kontekstu je govoril o nujnosti podpore članicam, ki se aktivno bavijo s temi vprašanji. Lucijan Volk je govoril o pritisku na stranke, da se ne bo celotna razprava o zakonu pričela povsem znova. Položaj v Rimu je težaven in zato perspektive niso boljše, kot so bile do sedaj.

Samo Pahor je govoril o nujnosti izboljšanja zakonskih osnutkov in o osebnih izkušnjah v boju za individualno zaščito. Podčrtal je nujnost, da se bolje angažiramo in posežemo v Rimu preko strank. Miro Kapelj je govoril o vrnitvi priimkov in osebnih imen in izrazil veliko zadovoljstvo zaradi enotnosti naših ljudi v protifašističnem odporu. Edi Bukavec je obravnaval nekatere aktualne probleme kmetijstva. Jože Cej je prvenstveno razpravjal o problemih šolstva in šolskih struktur. Franc Škerl je govoril o priimkih in objavi imen v Primorskem dnevniku, predlagal je tudi neposredno izvolitev slovenskega parlamentarca.

V zaključku je predsednik Boris Race ugotovil, da je treba do skrajnosti izkoristiti sedanjí položaj. Treba se je truditi, da bo enotna delegacija bila ne samo učinkovita, temveč da bo tudi razpravljala o raznih skupnih vprašanjih. Treba je dokazovati našo narodnostno pripadnost tako, da izkoriščamo vse, kar nam je že priznano. Tesno se je treba povezati z izvoljenimi predstavniki.

V zaključku je predsednik Race sporočil, da je Bogo Samsa prevzel mesto odgovornega urednika Primorskega dnevnika in da je prezaposlen, da bi še naprej opravljal funkcijo odgovornega za stike v izvršnem odboru SKGZ. To mesto bo prevzel Filibert Benedičič, o čemer bo glavni odbor sklepal na prihodnji seji.

Še vedno neznana usoda ugrabljenega Emanuele Orlandi

RIM — Svojem ugrabljenemu Emanuele Orlandi je včeraj zastal dih, ko je neznanec nekí zasebni televizijski postaji sporočil, da se truplo 15-letnega dekleta nahaja v prtljžniku nekega avtomobila parkiranega v Ulici Cinti. Te ulice v Rimu ni, preiskovalci so po večurnem delu lahko samo ugotovili, da se je oglasil «šakal».

Za svoje Emanuele Orlandi pa taka dejanja le stopnjujejo trpljenje, saj še vedno nimajo otipljivega dokaza, da njihova Emanuela še živi. Tudi ponedelkovo sporočilo ugrabiteljev s fotokopijo dekletovega sporočila staršem, naj ne bodo v skrbeh, ni prepričljivo jamstvo. V to so prepričani tudi preiskovalci, med katerimi se vedno bolj utrjuje prepričanje, da so za vsem nevažni kriminalci, ki skušajo z nemogočim predlogom zamenjave dekleta za Agco le zvišati ceno odkupnine.

Oprostili člane višjega sodnega sveta

RIM — «Ker dejanje ni kaznivost» včeraj tudi formalno oprostili vseh 30 članov višjega sodnega sveta in dva bivša člana težke obtožbe «prisvajanja javne lastnine, ki ga zakrivi javni funkcionar». Konec skoraj dveh letnim polemikam o «razsipavanju» javnega denarja v višjem sodnem svetu je napravil rimski preiskovalni sodnik Renato Squillante, ki je upošteval «računovodsko avtonomijo» najvišjega sodnega organa, da je izrazil obtožbo o neupravičeni porabi 27 milijonov lir v 15 mesecih.

Formalni konec vse zadeve pa ne bi smel pomeniti tudi, da bi morale biti v pozabo obsodbe, ki jih je preprečilo višjemu sodnemu svetu sprostiti rimsko sodstvo. Obtožbe so namreč pomenile pravi atentat na najvišji organ samouprave sodstva in to s strani prav tistega rimskega sodstva, ki je imelo in še ima vse preveč moči na glavi.

V Washingtonu Genscher poročal o obisku v SZ

BONN — Zahodnonemški zunanji minister Hans-Dietrich Genscher se je pred sinočnjim vrnitvijo iz ZDA, kjer je ameriški predsednik Ronald Reagan poročal o nedavnem obisku zveznega kanclerja Helmuta Kohla v Moskvi. Pred svojim odhodom iz Washingtona je Genscher izrazil željo, da bi čimprej prišlo do sestanka na vrhu Reagan - Andropov. V Bonn pa so nad vse zadovoljni nad ameriški ocenami Kohlvega obiska v Sovjetski zvezi. Washington je navsezadnje lahko zadovoljen nad rezultatom, saj je bil Kohl le glasnik stališč Amerike in NATO do vprašanja evroizstrelkov in odnosov Vzhod - Zahod. Ob tem je baje Reaganova administracija pripravljena pristati na kompromisno rešitev sklepnega dokumenta KEVS v Madridu.

MOSKVA — Prvi namestnik predsednika sovjetske vlade in minister za zunanje zadeve Andrej Gromiko je včeraj sprejel jugoslovanske veleposlanika v SZ Milojka Drulovića. V daljšem prijateljskem pogovoru sta razpravljala o vprašanjih nadaljnje razvoja o jugoslovansko - sovjetskih odnosih in o nekaterih mednarodnih vprašanjih.

V Veliki Britaniji spet smrtna kazen?

LONDON — Danes bodo Angleži izvedeli, ali bo v njihovi državi spet uvedena smrtna kazen. V spodnji zbornici londonskega parlamenta bo namreč prišlo do odločilnega glasovanja o zakonskem osnutku, ki so ga s to zahtevo vložili desničarski konservativni poslanci. Stranke do vprašanja ponovne postavitve vislic niso zavzele uradnih stališč, ki bi svoje pripadnike obvezovale pri glasovanju. Znano pa je, da smrtni kazni nasprotujejo tako laburisti, kot socialdemokrati in liberalci, medtem ko so konservativci v večini zanj.

Po nekaterih raziskavah javnega mnenja je tudi dober del prebivalstva naklonjen vislicam, pod vtisom vrste hujših zločinov, ki so se dogajali v zadnjih časih. Odločno proti so pa verske oblasti in naprednejše javno mnenje. Izid glasovanja je, upoštevajoč zadnje okrepitve konservativcev v parlamentu, zelo negotov, čeprav prevladuje mnenje, da bo tudi tokrat poskus spodletel.

V SFRJ dražji traktorji motorji in posebna vozila

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je v soglasju z republikami in pokrajinama 8. julija letos določil nekaj novih najvišjih cen za nekatere izdelke v Jugoslaviji. Tako bodo lahko proizvajalci traktorjev povišali prodajne cene v povprečju za 18 odstotkov, s tem da se lahko posamezen tip traktorja podraži za največ do 30 odstotkov. V zadnjem času se je namreč močno poslabšal gospodarski položaj izdelovalcev traktorjev večje pa je tudi domače povpraševanje. S podražitvijo bodo dane možnosti za povečanje proizvodnje in hitrejši razvoj te dejavnosti.

Motorna kolesa, mopedi in kolesa se lahko v povprečju podražijo za 17 odstotkov, s tem, da je mogoče posamezne vrste koles podražiti do največ 25 odstotkov, posamezne tipe mopedov in motornih koles pa do 30 odstotkov.

ZIS je določil tudi najvišje cene tovornjakov in posebnih vozil ter njihovih rezervnih delov, motorjev, menjalnikov, dodatne opreme in pribora. Podražil se bo tudi sanitetni material in to gaza in izdelki iz nje za največ 25 odstotkov, vse vrste povojev do 20 odstotkov, sanitetna vata in vložki do 25 odstotkov in drugi sanitetni material do 20 odstotkov. ZIS je menil, da bodo s tem ustvarjene možnosti za povečanje proizvodnje in boljšo založenost tržišča. Podražitve veljajo z večeršnjim dnevom. (dd)

Odnos razvitih do nerazvitih držav postavlja še vrsto problemov. Na eni strani je splošno načelno priznanje enakopravnosti, dostojanstva in vseh ostalih pravic, ki tvorijo neodvisnost; na drugi strani pa je dejstvo, da ima razviti svet pred nerazvitim razvojno prednost, ki se lahko meri v nekaj generacijah in da se ta razdalja veča. Pojem, ki smo jim že pozabili pomen, o katerih smo se učili le na šolskih klopek, kot so »industrijska revolucija«, »narodni preporod«, »verska reformacija«, ali »kulturna revolucija« so za mnoge dežele v razvoju še živa sedanost ali pa obvezne postaje bodočnosti.

Ta razkorak in našo prednost najlaže prikažemo z zamahom roke ali s pripombo, da se nekaterim narodom ne ljubi delati in tako ne sprejemamo niti zavesti, kako velike razlike obstajajo med nami in njimi, ne le v kulturnem smislu, ampak predvsem v družbeno-gospodarskem.

Evropejec zelo težko dojema, kaj je pomenila v zgodovini današnjega tretjega sveta evropska kolonizacija. Ta faza namreč ni le prilagodila razvoja neke dežele v korist evropske velesile, ampak ga je praviloma tudi povsem spasila.

Razumevanje učinka kolonializma je za Zahod posebno težko, ker se je z neodvisnostjo nekdanjih kolonij ustvaril lažni vtis, da so nekdanje napetosti uravnovešene in razrešene. Resnica pa je precej drugačna; zgodovina meri svoj čas z ritmom človeških rodov in sedaj prihaja v celoti vrsti držav na plan prva generacija, ki je bila vzgojena v relativni svobodi in ki končno lahko svobodno oblikuje in izraža svoje vzgibe, potrebe in sile. Ponekod je bilo potrebnih več rodov: tak primer je verjetno indijansko prebivalstvo Latinske Amerike.

Tudi države, ki so izšle iz kolonializma z oboroženim narodnoosvobodilnim bojem niso izvzele iz te logike. Tudi te morajo v najboljšem primeru ohraniti meje, ki so jih narisale kolonialne sile po drugačni logiki in edina podlaga, na kateri lahko danes gradijo, so družbeni temelji, ki so jih zapustili kolonialisti. Že naš sam pojem »države« je vsiljevanje izkustva, ki se je oblikovalo v Evropi med XVI. in XVIII. stoletjem. Skoro vse nekdanje kolonije, pa so nekoč v pretežnosti doživle tudi lastno, bolj ustrežno izkustvo, ki je bilo pogostoma zelo različno ali celo nasprotno od našega.

Podobno, kot s pojmom države je s pojmom nacionalizma. Politični voditelji arabskih, drugih azijskih ali afriških dežel so si prilastili ta pojem pogosto le zato, da so lahko bolj učinkovito branili pravico do emancipacije evropskim idealom. Nacionalizem je postal nekak protistrup kolonializma v rokah izobražencev, ki so ga spoznali med svojim študijem ali delom v metropoli. Za večino neevropskih dežel, pa je evropski pojem narodnosti neustrezen.

Neodvisnost, na žalost, ni imela čudežnih učinkov: bila je navadno predpogoj za dosego in oblikovanje prave narodne države, a ta se je lahko razvijala le kot nadaljevanje na prejšnjih kolonialističnih osnovah. Iz tega protislovja se je v Afriki razvila teorija »druge dekolonizacije«, ki naj bi ne le prenesla oblast iz enih rok v druge, ampak tudi korenito preosnovala družbenih struktur, ki jih je zgradila kolonialna sila.

Neodvisnost ni več cilj sama na sebi, ampak postaja vse bolj vezana na dolgotrajno spreminjanje družbenogospodarskih odnosov. To podiranje starega in grajenje novega ne more biti neboleče in nenasilno. Zato se v novih državah tako pogosto pojavlja državni udari, vojaški režimi in posamezni diktatorji: skušnjava po upo-

Čilenci že tretjič protestirali Skupen nastop poslanikov EGS

SANTIAGO DE CHILE — Tretja protestna akcija je včeraj v Čilu dobesedno eksplodirala, in sicer predvsem v prenesenem smislu, spričo sodelovanja širših plasti prebivalstva. Prišlo pa je tudi do prave eksplozije pod nekim mostom. Vendar pa je splošna manifestacija potekala po navodilih voditeljev v razmeroma mirnih oblikah.

Včerajšnja manifestacija je sledila že dvema (11. maja in 14. junija). V nasprotju s prejšnjima pa ni imela »uradnega« pobudnika, temveč se je sklicevala le na podporo prebivalstva. Voditelji so se namreč bali, da ne bi Pinochetove oblasti spet izvedle množičnih aretacij v vrstah politikov, sindikalistov itd.

Skope vesti, ki prihajajo iz Čila, še ne dajejo pravilne slike o razsežnosti protesta. Ne ve se nič, koliko in v kakšni meri je akcija uspela v velikih rudarskih središčih ter sploh med delavskimi sloji, kjer prevladujejo socialisti, komunisti in drugi levičarji. Že pri prejšnjih manifestacijah je bilo mogoče opaziti določeno odsotnost rudarjev, ki je ne gre pripisati le pritisku diktature.

Na prvi pogled se zdi, da je akcija potekala v glavnem, vsaj v Santiagu, v znaku politične pobude čilske Krščanske demokracije. V glavnem se je odvijala po že ustaljenem kliseju. V jutranjih urah je mesto skoraj povsem izumrlo: redki ljudje na ulicah, malo avtomobilov, trgovine in javni lokali prazni. Povsod na preži do zob oboroženi »carabineros« s podporo oklepni vozil. Popoldne je mestu oživel. Od vsepovsod je bilo slišati ropotanje z lonci, pokrovi, itd., z ulic pa je odmevalo trobljenje avtomobilov.

Rekli smo, da je bilo močno čutiti navzočnost čilske KD, kar je povsem razumljivo. Aretacija demokratizirane veljaka Gabriela Valdesa in drugih voditeljev je izzvala proteste po vsem svetu. Veleposlaniki evropske deveterice so protestirali pri čilski vladi.

Pinochetu se majajo tla: demonstracije v Santiagu

Spodrsrljaj »TASS« ob Marchaisovem obisku v Moskvi

MOSKVA — Protest generalnega sekretarja KP Francije Georges Marchaisa je včeraj prisilil sovjetsko agencijo »TASS«, da je razveljavila svoj komunike o srečanju med Marchaisom in sovjetskim voditeljem Andropovom.

V spornem komunikeju je bilo namreč zapisano, da se je Marchais v glavnem strinjal z ocenami KP SZ o mednarodnem položaju tako glede evroizstrelkov kot tudi o odgovornosti francoske vlade za zapreke, ki preprečujejo normalen razvoj sovjetsko-francoskih odnosov. Delegacija KP Francije je na tako pisanje o stro protestirala, da je »TASS« komunike »razveljavila« in napovedala novega. Kaj takega v Moskvi se ni pripetilo že vrsto let. Francoska partija je nedvomno precej prososjetsko usmerjena, a da bi zaradi tega drugi razpolagali z njenimi izjavami, je vseeno prehud.

Glede notranjih sporov v PLO se SZ nagiba na stran Sirije

MOSKVA — Tudi tukaj nihče natančno ne ve, ali pride konec tedna Jaser Arafat v Moskvo ali ne, čeprav so oči vseh operte v Palestino in njihove odnose s Sirijo. Po zapletih znotraj Al Fataha in Arafatovem izgonu iz Sirije je bilo za mnoge zelo pomembno, kakšno stališče bo v sporu zavzela Sovjetska zveza, ki je v odnosih neposrednega zaveznitva z Damaskom, hkrati pa tudi v mnogem povezana s PLO.

Se najbolj prav imajo najbrž tisti, ki trdijo, da so v tem trenutku tudi v Kremlju v velikih škripcih, saj lahko z nepravilno potezo le še bolj otežijo svoj že itak težak položaj na Bližnjem vzhodu. Zamera Damasku bi namreč lahko oslabilo strateško zavezništvo s Sirijo, ki je zadnja pomembna sovjetska politična in vojaška opora na Bližnjem vzhodu, nasprotovanje Arafatu pa bi lahko pri-

peljalo do neprijetnih posledic v širših arabskih vrstah, kjer PLO in njen vodja še vedno uživata velik ugled.

V Moskvi zaradi tega v zadnjih dneh zelo mrzlično delujejo, saj bi se očitno radi tudi otresli pripomb, ki so se pojavile takoj po Arafatovem izgonu iz Sirije, češ, da se Sovjetska zveza izogiba odgovoru le z molkom in odlašanjem in da se sploh ne želi pogovoriti s šefom palestinske organizacije. Kot opozarjajo tukajšnji opazovalci, je bilo za Sovjete že itak dovolj neprijetno po Arafatovem prihodu v Prago, kjer je neposredno po zapletih s Sirijo govoril na svetovni mirovni konferenci, po prvotnih načrtih pa je bilo menda dogovorjeno, da naj bi svojo pot nadaljeval tudi v Moskvo. Nekateri so že takrat govorili, da so se v Kremlju Arafatu »odrekli«.

Veliko govoric in napovedi je tu sprožil tudi včerajšnji odhod delega-

cije Demokratične fronte za osvoboditev Palestine, ki jo je vodil Najef Havatme in ki se je s tukajšnjimi visokimi funkcionarji pogovarjala o položaju v PLO, prav tako pa tudi kategorična Arafatova izjava za BBC, češ, da v bližnji prihodnosti nima v načrtu potovanja v Moskvo. Mnogi so namreč arafatove besede povezali z izjavo, ki jo je o pogovori Najefa Havatme objavila današnja »Pravda«, in zaključili, da se Sovjeti v tem trenutku oddaljujejo od Arafata.

V izjavi je vzbudila pozornost podpora, ki naj bi jo v pogovori obe strani dala Siriji, in zahteva po krepitvi arabske enotnosti in palestinske organizacije. Vse je izpadlo tako, kot da naj bi se palestinska enotnost krepila izključno na osnovi povezanosti in zavezništva s Sirijo, pri čemer tudi nikjer ni bil omenjen Jaser Arafat, ki je šef celotne PLO, saj je — kot je dobro znano — Demokratična fronta za osvoboditev Palestine le ena od organizacijskih enot PLO.

Zelo živahno je zadnje dni tudi na tukajšnjem palestinskem in sirskega diplomatskem predstavnstvu. Ravno včeraj so na sirskega veleposlaništva izdali zelo oster protiarafatovski dokument.

Palestinsko predstavnstvo je sicer odločno reagiralo, zavrnilo vse sirske obtožbe in obdilo tiste, ki se vmešavajo v palestinske zadeve, vendar pa ni bilo moč več zbrisati vtisa, ki je pri tem nastal: sirske obtožbe na Arafatov račun so bile namreč v marsičem podobne sovjetskim očitkom na račun »nekaterih arabskih krogov«.

Lahko sicer, da se bo v naslednjih dneh položaj še kaj spremenil, še posebej, ker je včeraj prisel v Moskvo tudi Kadumi, član najvišjega političnega vodstva PLO in človek, ki naj bi pripravil morebitni tukajšnji Arafatov obisk, vendar pa skorajda nihče ne verjame, da bi lahko prišlo do pomiritve znotraj Al Fataha in PLO na osnovi sovjetskega posredovanja. Kot že rečeno, so v Moskvi po vsem sodeč že izbrali »svojo stran«.

DANILO SLIVNIK

V Čadu protiofenziva Habrejevih vladnih sil

N'DJAMENA — Ob strateško pomembnem čadskem mestecu Abeche se boji nadaljujejo z nezmanjšano ostrino, kakšno pa je dejansko stanje na bojišču, je iz protislovnih komunikejev vojskujočih ugotoviti.

Čadski minister za informacije Soumila Mahamat je včeraj izjavil, da so vladne čete že v nedeljo osvobodile Abeche. Iz njegovih besed pa je razvidno, da se boji še vedno nadaljujejo in da imajo privrženci bivšega predsednika Oueddeja še vedno v rokah letališče pri Abecheju. Minister je tudi povedal, da so onespobili veliko število »upornikov«, zajeli pa tudi več libijskih vojakov, ki jih bodo sedaj pripeljali v N'Djameno, da bi dokazali neposredno udeležbo Libije v sedanjih spopadih.

Iz Tripolija pa radijska postaja privrženec bivšega predsednika Ouddeja navaja, da so pri Abecheju odbili napad Habrejeve vojske. Niti z besedico pa ne omenja krajev Kalait in Oum - Chalouba, ki naj bi jih po vesteh iz N'Djamene osvobodile vladne sile. Medtem pa je bivši čadski predsednik Goukouni Oueddei v intervjuju za neki francoski dnevnik zagrozil Franciji s povračilnimi ukrepi, če bi neposredno posegla v vojno. Kar ne bo storila Francija, pa bo uresničil Zaire. V Kinshasi so že napovedali, da bodo v Čad poslali 1.750 vojakov in tri lovce presrezače tipa »mirage«, ki bodo skrbeli za obrambo N'Djamene.

V žariščih napetosti

Nemirni tretji svet

Piše Pavel Stranj

le, ampak ga je praviloma tudi povsem spasila.

Razumevanje učinka kolonializma je za Zahod posebno težko, ker se je z neodvisnostjo nekdanjih kolonij ustvaril lažni vtis, da so nekdanje napetosti uravnovešene in razrešene. Resnica pa je precej drugačna; zgodovina meri svoj čas z ritmom človeških rodov in sedaj prihaja v celoti vrsti držav na plan prva generacija, ki je bila vzgojena v relativni svobodi in ki končno lahko svobodno oblikuje in izraža svoje vzgibe, potrebe in sile. Ponekod je bilo potrebnih več rodov: tak primer je verjetno indijansko prebivalstvo Latinske Amerike.

Tudi države, ki so izšle iz kolonializma z oboroženim narodnoosvobodilnim bojem niso izvzele iz te logike. Tudi te morajo v najboljšem primeru ohraniti meje, ki so jih narisale kolonialne sile po drugačni logiki in edina podlaga, na kateri lahko danes gradijo, so družbeni temelji, ki so jih zapustili kolonialisti. Že naš sam pojem »države« je vsiljevanje izkustva, ki se je oblikovalo v Evropi med XVI. in XVIII. stoletjem. Skoro vse nekdanje kolonije, pa so nekoč v pretežnosti doživle tudi lastno, bolj ustrežno izkustvo, ki je bilo pogostoma zelo različno ali celo nasprotno od našega.

Podobno, kot s pojmom države je s pojmom nacionalizma. Politični voditelji arabskih, drugih azijskih ali afriških dežel so si prilastili ta pojem pogosto le zato, da so lahko bolj učinkovito branili pravico do emancipacije evropskim idealom. Nacionalizem je postal nekak protistrup kolonializma v rokah izobražencev, ki so ga spoznali med svojim študijem ali delom v metropoli. Za večino neevropskih dežel, pa je evropski pojem narodnosti neustrezen.

Neodvisnost, na žalost, ni imela čudežnih učinkov: bila je navadno predpogoj za dosego in oblikovanje prave narodne države, a ta se je lahko razvijala le kot nadaljevanje na prejšnjih kolonialističnih osnovah. Iz tega protislovja se je v Afriki razvila teorija »druge dekolonizacije«, ki naj bi ne le prenesla oblast iz enih rok v druge, ampak tudi korenito preosnovala družbenih struktur, ki jih je zgradila kolonialna sila.

Neodvisnost ni več cilj sama na sebi, ampak postaja vse bolj vezana na dolgotrajno spreminjanje družbenogospodarskih odnosov. To podiranje starega in grajenje novega ne more biti neboleče in nenasilno. Zato se v novih državah tako pogosto pojavlja državni udari, vojaški režimi in posamezni diktatorji: skušnjava po upo-

rabi sile in »trde roke« je zelo močna, zlasti v fazi »rušenja« starega.

Če antikolonialni boj uspe, nastopijo novi problemi: sile, ki so nastopile enotno proti zunanjemu sovražniku se začnejo sedaj razlikovati in cepiti. Tudi tu pride kmalu na površje nasilje, ki je najbolj znana ali edina znana oblika soočanja. Kolonializem je bil namreč predvsem nasilje in ravno tako antikolonializem.

V tem okviru ima izreden pomen osebnost glavnega političnega voditelja, zlasti kjer obstajajo etnična ali plemenska nasprotja. Despotizem je zato pogosto neizbežna nuja, izraz močnih družbenih silnic. Ozka skupina ljudi, ki vodi državo, da bi iz nje napravili narod - družbo lahko nadomesti široko soglasje množice le s silo. Zato je militarizacija oblasti tako zelo razširjen pojav, ki ni nujno več le izraz egoizma neke politične elite.

Če upoštevamo, da se vsi ti delikati družbeni premiki dogajajo pod zelo močnim vplivom velesil, lahko razumemo kako težke naloge imajo civilne ali vojaške vlade držav v razvoju, in kako važne so oblike skupnega iskanja novih rešitev za stare probleme.

Reakcije političnih sil po sklepu Liste za Trst

Sklep Liste za Trst, ki se je na osnovi izida »referenduma« med svojimi člani, odločila preiti v opozicijo na občini in pokrajini po glasovanju o proračunu, je po pričakovanju izzval val reakcij drugih političnih sil. Tako odločitev je na »referendumu« podprlo 67,58 od sto listarskih članov, medtem ko se jih je le 29,89 od sto zavzelo za razširitev sedanjih manjšinskih odborov z vstopom Kršćanske demokracije, 2,53 glasovnic pa je bilo neveljavnih.

Sklep seveda odpira vrsto vprašanj o usodi obeh krajevnih uprav; župan Rossi je že pred časom napovedal odstop občinskega odbora po glasovanju proračuna, isto je storil tudi predsednik pokrajine Clarici na ponedeljkovi seji; težko je odgovoriti na vprašanje ali bosta proračuna odobrena ali pa zavrnjena; v tem slednjem primeru bo logična posledica bila ponovni nastop komisarskih uprav. Po vrsti neformalnih kontaktov med zainteresiranimi strankami v teku včerajšnjega dne nam je pokrajinski tajnik PSI Se. ghene izrazil prepričanje, da bosta proračuna odobrena; to pa bomo lahko videli že drevi na seji pokrajinskega sveta, ki bo posvečena izključno razpravi in glasovanju proračuna.

»Izid notranjega referenduma LpT ponovno dokazuje,« je včeraj izjavil

pokrajinski tajnik KPI Tonel, »kako je to politično gibanje faktor zmene in splošne destabilizacije v razkrajajočih posledicami za upravljanje mesta; tako imenovani prehod v opozicijo je namreč prevzem neodgovornega in obenem dvoumnega stališča,« je še izjavil Tonel, ki se je tudi obrnil na stranke, ki so sodelovale z listo, predvsem pa na PSI, s pozivom »naj potegnejo zaključke te propadle pobude in naj proučijo možnost, skupno s KPI, za oblikovanje alternativnega političnega in upravnega programa za sanacijo in razvoj mesta.«

Izid »referenduma« liste je deželni svetovalec PSI Carbone označil kot »izolacionistično izbiro, ki morda odgovarja volilnim interesom gibanja, nikakor pa ne interesom mesta.« Dodal je še, da je »v trenutku, ko se v Rimu oblikuje nova vlada, pogubno za interese mesta stopati nasproti komisarskim upravam in jemati glas in reprezentativnost krajevnim zahtevam.« Carbone je v svoji izjavi tudi dejal, da te »histerične izbire liste ubijajo Trst.«

Pokrajinski tajnik KD Coslovich pa je med drugim izjavil, da »kar se liste tiče mora Trst ostati brez vodstva, za njegovo prihodnost pa se ne sme narediti ničesar.«

V soboto skupni sestanek šestih strank dosedanje deželne večine

Prvi seji novoizvoljenega deželnega sveta, ki bo v ponedeljek, bo predsedoval tržaški republikanec Oliviero Fragiaco, ker je najstarejši izvoljeni svetovalec; tajniške posle pa bosta na isti seji opravljala najmlajša svetovalec, ki sta tržaški socialisti Gianfranco Carbone in slovenski goriški komunist Ivan Bratina.

Kdo pa bo predsednik deželnega sveta v peti zakonodajni dobi in kako bo sestavljeno predsedstvo skupščine, je še vedno odprto vprašanje; gotovo je le, da bo predsednik izvoljen iz vrst tistih strank, ki bodo oblikovale novo večino, ki bo po vsej verjetnosti enaka prejšnji; tako so namreč pokazala dosedanja posvetovanja, za katere je dala pobudo stranka relativne večine, to je KD. Predvideva se torej ponovna izvolitev šestčlanske koalicije, znotraj katere pa bi se spričo volilnih izidov moralo spremeniti razmerje sil.

O teh problemih je bil govor tudi na včerajšnjem sestanku med delegacijama KD in PSI, ki sta jih vodila tajnika Biasutti in Bravo; na njem pa sta delegaciji predvsem poglobili številna vprašanja programskega značaja, vse druge odločitve, tako v zvezi z izvolitvijo predsednika in predsedstva skupščine, kot s sestavo nove vlade in porazdelitve odborniških in drugih odgovornih mest, pa so bile odložene na skupni sestanek med šestimi strankami dosedanje večine, ki bo po vsej verjetnosti v soboto dopoldne; glavna točka dnevnega reda na tem sestanku pa bodo obveznosti, ki so vezane na prvo sejo skupščine.

Medtem se je sestala svetovalska skupina KPI in za načelnika potrdila Renza Pascolata. Obenem je iz-

razil mnenje, da je ne samo potrebna ampak tudi možna sestava večine brez KD. Zato se komunisti apelirajo na stranke leve, na laike, FG in SSK, da bi FJK upravljala večina, ki bi spoštovala izid volitev. Podrobneje se je komunistična skupina zaustavila okrog vprašanja izvolitve predsednika skupščine in izrazilo mnenje, da je stališče KD glede tega problema nesmiselno, ker škoduje avtonomiji deželne skupščine. Tudi zaradi tega kar so pokazali, so komunisti mnenja, da imajo pravico (tudi zaradi prestiža in moči svetovalske skupine) do predsedstva skupščine. Zato poudarjajo, da morajo biti pogajanja za sestavo nove vlade in izvolitev predsedstva skupščine in komisij, ločena, kot se dogaja na parlamentarni ravni.

Dodamo naj še, da je svetovalska skupina PSI za svojega načelnika izbrala Gianfranca Carboneja.

Generalni konzul SFRJ v Veroni

Generalni konzul SFRJ Jugoslavije v Trstu Drago Mirošić je včeraj opravil uradni obisk v pokrajini Verona. Ob tej priložnosti se je pogovarjal z najodgovornejšimi predstavniki pokrajine, o možnostih za razširitev vzajemno koristnega sodelovanja te pokrajine z Jugoslavijo, zlasti na področju gospodarskih in kulturnih dejavnosti. Generalni konzul Mirošić se je sestel tudi s predstavniki pokrajinskega VZPI - ANPI Verona.

SSk ocenila izide nedavnih volitev

V četrtek 6. julija se je sestalo deželno tajništvo Slovenske skupnosti ter ocenilo izide zadnjih volitev. Sejo je vodil predsednik Raffo Dolhar. Deželni tajnik Andrej Bratuž je izčrpno poročal o izidih junijskih parlamentarnih, deželnih in pokrajinskih volitev. Izrazil je med drugim veliko zadovoljstvo stranke, saj je le-ta ne samo obdržala svoje glasove, ampak tudi lepo napredovala posebej v primeri z zadnjimi deželnimi volitvami. SSK zelo pozitivno ocenjuje te rezultate, posebej še dejstvo, da je tudi zelo viden odmev po ostalih pokrajinah dežele, zlasti v videmski in pordenonski.

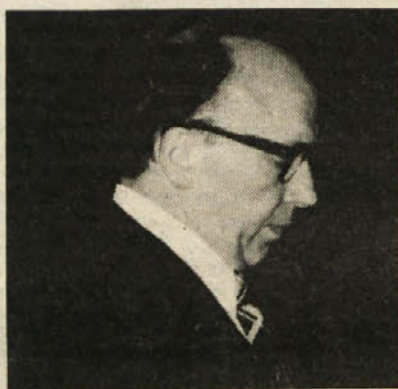
Deželni tajnik je nato poročal o prvih političnih stikih za sestavo nove deželne večine. Tako je zlasti omenil dvostranski sestanek z deželnim tajnikom KD Biasuttijem, ki je bil prejšnje dni v Vidmu.

Posl. Aglietta in pobude radikalcev

Včeraj je prispela v Trst poslanka in članica vsedržavnega vodstva radikalne stranke Adelaide Aglietta. Njen obisk se uokvirja v splošno pobudo zbiranja podpisov pod ljudskimi peticijami za izboljšanje kakovosti življenja in proti »partitokraciji«, kot je rečeno v tiskovnem poročilu, ki ga je včeraj objavila radikalna stranka v Trstu. Danes se bo poslanka Aglietta sestala s tržaškimi državnimi pravnikom, kateremu bo izročila podpise in tekste peticij.

Pogovori s pokrajinskimi tajniki strank

Harej: v upravnih telesih narediti več za Slovence

Gost naših pogovorov s pokrajinskimi tajniki strank je danes predstavnik Slovenske skupnosti Zorko Harej. Najprej smo ga seveda vprašali, kako SSK ocenjuje junijski volilni izid.

»Ocenjujemo ga pozitivno« nam je odgovoril »ker smo v deželnem merilu veliko napredovali, predvsem pa smo napredovali v pokrajinskem, kjer smo pridobili preko 830 glasov več; to je sad našega dela, sam rezultat pa je nad pričakovanji; morda postajajo ljudje tudi bolj dostopni do tistih naših idejnih konceptov,« kot so demokracija, svoboda in samostojna politična pot v politiki. Upoštevati je tudi treba še drugi zelo važen faktor: naše prebivalstvo upada in zato je tudi manj slovenskih prebivalcev na Tržaškem. In prav zato je naš uspeh še toliko bolj zadovoljiv za stranko. Z druge strani pa bi omenil upad

Liste za Trst, ki, kot smo opazili, je nekoliko uperjena proti slovenskemu svetu, proti Slovanom in Slovincem; v splošnem demokratičnem vidiku je ta upad v redu, z druge strani pa ni nič kaj razveseljivo, da je mnogo tistih, ki so glasovali za listo, prešlo na radikalnejšo stran, to je med MSI.«

Odbora bosta odstopila po glasovanju proračunov, kot sta napovedala župan Rossi in predsednik pokrajine Clarici. Lista je medtem sklenila, da bo šla v opozicijo; kaj nas torej čaka v bližnji prihodnosti?

»Ne vem kaj lahko pričakujemo, ker se je položaj po odločitvi liste poslabšal. Splahnela je tudi možnost razširitve odborov na KD. Kakšne možnosti obstajajo? LpT ne bo sodelovala s KD in niti s KPI; tudi ne vidim možnosti, da bi LpT podpirala od zunaj katerikoli odbor; ostaja še možnost, da bi dve od velikih strank potegnili skupaj, sicer je vsaka trdna in trajna večina nemogoča; mislim tudi, da KPI in KD sedaj ne bosta šli skupaj v odbor. Kaj bo iz tega nastalo ne vem, vse pa kaže zelo slabo: položaj je nekako brezizhoden. Zato mislim, da je bila poteza, ki jo je naredila KPI spomladi 1981, ko je odvzela zunanjo podporo koaliciji na pokrajini, vsaj v luči zadnjih dogodkov zgrehena, ker bi se iz tega dalo narediti tudi kaj trajnega. Da bi šli sedaj ponovno na volitve se mi zdi neumno in tudi ne vem kako bi ljudje to sprejeli; postala bi prava farsa in sploh ne vem, če bi se ljudje

udeleževali takih volitev.«

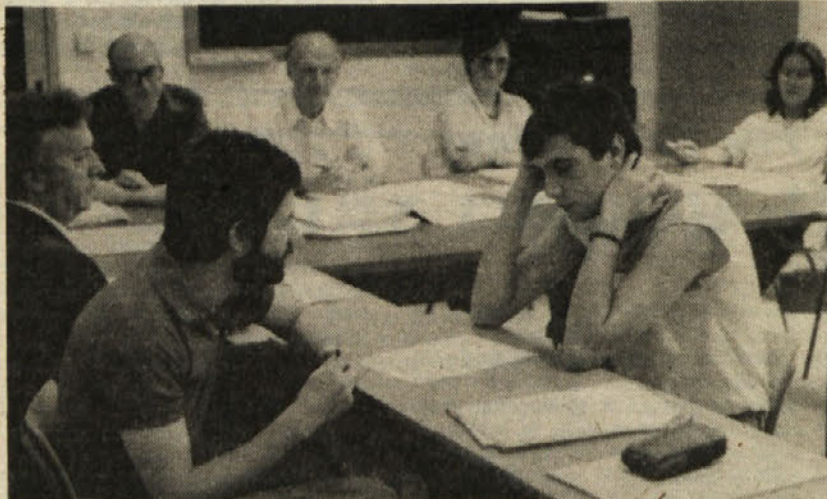
Kako bi ocenil kot pokrajinski svetovalec odnos odbora do vprašanj, ki zadevajo slovensko narodnostno skupnost?

»Nasplošno bi rekel, da ta odbor ni zaživel, ker je opozicija v večini, odbor pa v manjšini; rekel bi torej, da se nekako nadaljuje tista kriza, ki se je začela okrog leta '80, zaradi česar rednega delovanja ni bilo in tudi ga ni moglo biti. Tudi o slovenski problematiki se zato ni pretresalo veliko. Kot najbolj izstopajoče politično dejanje pokrajinskega sveta je treba gotovo omeniti, kako smo se mi pritožili, in z nami so nato potegnile vse demokratične sile, proti odredbi deželnega upravnega sodišča, ki je prepovedal uporabo slovenskega jezika v pokrajinskem svetu. SSK je dosegla, da se je predsednik Clarici pritožil na državni svet. Sicer pa mislim, da smo rešili nekatere probleme: naše kulturne organizacije so prejele višje podpore, osebno sem se potegoval, da bi našemu gledališču povišali finančni prispevek spriču njegove dejavnosti in spriču tega kar predstavlja; v primerjavi s sedanjimi gledališči, ki delujejo v Italiji, je namreč mnogo bolj delavno. Razpravljali smo in tudi rešili še nekatere druge probleme, ki zadevajo Slovence: seveda bi treba narediti še veliko več, to pa se bo dalo samo v primeru, da bi prišlo do oblikovanja trdne večine, ki bo lahko o teh problemih odločala.«

Kakšni so predlogi vaše stranke za premostitev hude gospodarske krize, ki pretresa pokrajino?

»Gospodarska problematika je pri nas živa že veliko časa; leta nazaj smo naše napore bolj koncentrirali v narodno obrambno stran v stranki; zadnje čase pa smo skušali obrniti pozornost tudi na gospodarsko problematiko. V dokumentu, ki smo ga pripravili v zvezi z uporabo sredstev po zakonu 828, smo posebno pozornost posvetili obrtništvu, kmetijskemu in deloma turističnemu sektorju, torej področjem, kjer je prisotnost Slovencev najbolj močna. Podčrtali smo tudi tako imenovane inovativne dejavnosti, ker mislimo, da če bi se usmerili na to področje, bi se dalo o tem marsikaj urediti kar zadeva gospodarsko problematiko. Predlagamo tudi, da bi v okviru gospodarskega smo tudi, da bi v okviru gospodarskega izdelali neki organski načrt, ker bi rešitev te problematike prav v organskem načrtu vseh produkcijskih dejavnosti na teh tleh. Vselej ko smo obrnili navali gospodarsko problematiko v Trstu pa smo omenjali tudi mešanico italijansko - jugoslovansko industrijsko cono; bili smo proti predvideni lokaciji, vedno pa mislimo, da bi ta industrijska cona, za katero smo predlagali drugačno lokacijo, bila vir gospodarskega napredka na teh tleh, da bi jo ustanovili. Na splošno menimo, da je treba iskati rešitve v sodelovanju s sosedi, predvsem pa z Jugoslavijo.«

Konec mature na poklicnem zavodu

Na slovenskem poklicnem zavodu za industrijo in obrt se je včeraj zaključil usni del zrelostnih izpitov. Skupno se je pred maturitetno komisijo predstavilo 15 kandidatov, od katerih je eden polagal zrelostni izpit kot privatist. Komisijo so sestavljali: predsednik Maks Šah, za slovenščino Marija Cenda Klinc, za italijanščino Nataša Sirk, za kemijo Aldo Stefančič, za elektrotehniko in elektroniko Silvano Zaghi, za matematiko in fiziko za Peter Suhadolc. Notranji član je bila prof. slovenščine Ester Sferco.

Najprej nekaj besed o pismenih nalogah. Večina jih je za spis iz slovenščine izbrala četrti naslov o najpomembnejših odkritjih zadnjih let v poljedelstvu, industriji in terciarnem sektorju. V splošnem naloge niso bile dobre in to predvsem iz jezikovnega vidika, saj ni manjkalo slovničnih in pravopisnih napak. Boljše pa so se kandidati odrezali pri nalogi iz elektrotehnike, fizike in matematike, kjer je samo eden pisal nezadostno. Tudi pri usnih izpitih smo opazili, da so bili dijaki nasplošno boljše pripravljene

ni pri tehničnih predmetih in matematiki ter fiziki, medtem ko so številne slovnične napake in pa netočnost v izražanju dokaj črnila spraševanje iz slovenske in italijanske literature.

Za vzroke tega neravnovesja smo povprašali profesorico slovenščine Ester Sferco. Povedala nam je, da otežkoča dobro obvladanje leposlovnih snovi predvsem premajhno število ur saj imajo dijaki tedensko samo tri ure slovenščine in italijanščine. Poleg tega pa ne smemo pozabiti, je Sferco podčrtala, da so dijaki izgubili zaradi neprimernih šolskih prostorov in ob protestnih akcijah za nove učilnice v poslopu nekdane umobolnice veliko pouka. Vsekakor se jih je držala smola, saj so poleg omenjenih ovir še neprenehoma menjavali profesorje slovenščine, to pa predstavlja v poteku šolskega življenja vse prej kot neznatno težavo. Lahko zagotovim, je še pripomnila Sferco, da so dijaki nižjih razredov neprimerno boljše pripravljene

Čeprav nam niso včerajšnji usni izpiti pustili zadovoljivega vtisa, se torej ne smemo prenehati in kandidata zapisati v kako črno knjigo. Že dejstvo, da so nekateri izbrali zgodovinski spis in pa naslov o Rebulovih delih ter predstavili kot prvi predmet slovenščino, dokazuje njihovo dobro voljo.

Glede nerešenih vprašanj v zvezi s hitro cesto

Dodatne obveze dežele

Predstavniki KGS, dolinske občinske uprave, Kmečke zveze in Kmetijske zveze Naša zemlja so se v ponedeljek sestali z deželnim odborom za promet in prevoze Dariom Rinaldijem, da bi mu kazali vrsto nerešenih vprašanj v zvezi z gradnjo hitre ceste od Sedmole do Sesslana. Razpravljali so o problemih, ki zadevajo razširitev hiše pri Rovtuh na Katinari, o zamudah pri izplačevanju odškodnin, o šenju pravice lastnikov na nerazlaščenih zemljiščih in o njihovi zaslugi ter o metanovodu družbe SNAM v dolinski občini.

Odbornik Rinaldi je vzel na znanje vso problematiko in se obvezal, da bo deželna uprava stopila v stik s podjetji, da bi se v celoti izvrgel sporazum o razlastitvenem postopku, ki je bil podpisan decembra lani.

Najbolj pereče je v sedanjem trenutku vprašanje hiše na Katinari, ki jih bodo porušili za gradnjo avtoceste. Lastniki so namreč prejeli neformalno fikacijo, da bo gradbeno podjetje v tork ugotovilo stanje teh hiš na zemljišč, ki jih obkrožajo ter jih istočasno prevzelo v posest; nimajo še konkretnih jamstev o svoji usodi, kljub temu, da obstajajo tudi obveze, ki so potrjene tudi v sporazumu o razlastitvenem postopku.

Špediterji o tržaški luki

Tržaško pristanišče je še vedno v krizi, zadnje čase pa je opaziti nekaj pozitivnih premikov, kot na primer ponovno zanimanje tujih operaterjev za usluge naše luke, ki jih gre izkoristiti, da si pristaniške dejavnosti, in z njimi vse tržaško gospodarstvo, opomorejo. To je v kratkem srž poročila predsednika zveze špediterjev tržaškega pristanišča Ernesta Marzarija na včerajšnjem obnem zboru združenja.

Marzari se je zavzel za izboljšanje pristaniških struktur, o čemer je govor že nekaj let (kot na primer razširitev sedmega pomola), da bi bili luko kos hudi konkurenci. Omenil je izboljšanje dela v pristanišču in povečanje trgovanja z lesom, naftnimi proizvodi, kavo, gumo in bombažem, opozoril je na nekatere senčne plati (upad prometa s testeninami, rudninami), ki gre v prihodnje odpraviti.

S sinočnje seje občinskega sveta

Cecovini vabi Listo k izvorom

Ko se je izvedelo, da bo na sinočnji občinski seji posegel v proračunsko razpravo prvak LpT Cecovini, je seveda bila vsa pozornost usmerjena v njegov poseg. Znan je bil izid referendum članov Liste, vendar je bil marsikdo radoveden, kaj bo rekel Cecovini, potem ko je zapustil mesto župana in potem ko je na lastni koži okusil grenkobo volilnega poraza in ni bil izvoljen v parlament.

Cecovinijev poseg je nosil v sebi znamenje neuspehov Liste za Trst in hkrati negacijo znamenitega Andreotijevega reka, da oblast izčrpa tiste, ki je nima. V bistvu je Cecovini potrdil, da je vrhovni organ LpT skupščina članov. Potrdil je torej stališče, da Lista ne bo sprejela zavezništva s KD. Pozitivno je ocenil sodelovanje z laiko-socialisti, vendar je ugotovil, da po tej poti verjetno ni mogoče več hoditi. Lista se torej vrača v opozicijo. In tu je njen vodja segel v tihi besedni repertoar, ki je pred leti pomenil srečo melonarjev. Ostro je napadel KD, jo obdolžil, da je pripeljala Trst na rob propada, osimske sporazume je označil kot razprodajo Trsta, zavzel se je za integralno prsto cono in za avtonomijo Trsta v okviru dežele. Zavzel se je tudi za rast luke v smeri proti Bavarski. Potem

je Cecovini poklical KD, naj sama prevzame vodstvo občine, kot je to storila svoj čas Lista. Tu je pustil odprto rahlo špranjo, čisto je dejal, da če KD nima tega póguma, bo pred komisarjem Lista poskusila druge poti za rešitev iz krize. V isti sapi pa je Cecovini dejal, da se Lista ne boji volitev in razvil razpravo proti belim glasovnicam in izrazil zaupanje, da se Trst ne bo več obnašal, kot se je na zadnjih volitvah. Marsikdo je komentiral, da gre za predvolilni govor. Vsekakor pa je gotovo, da se želi lista oprati vseh grehov, ki jih je nabrala med upravljanjem občine in pokrajine in stopiti pred volivce v stari obleki, ko so bili dovolj slogani in ni bilo nikomur treba polagati računov, skratka, Lista želi ponovno voditi protest. Bo opozicija vrnila Listi zaupanje določenega dela Tržičanov? Vsekakor nihče ne bo mogel reči, kot nekoč Pannella, da je Trst dobil nove krmarje. Vsi so danes dobro znani in »preverjeni«. (am)

● Skupina skavtov Agesci iz Sesljana je prejela priznanje tržaške pokrajine, za trud pri počiščenju gozdiča pri starem devinskem gradu, ki ga je lastnik, princ Thurn und Taxis, predal v upravo tržaški pokrajini.

Slovincu Antonu Gregoriju odličje vietnamske države

Na levi veleposlanik Phan Thi Minh, ob njej pa odlikovanec Anton Gregorij.

V Novinarskem krožku je bila večeraj popoldne krajša slovesnost, na kateri je ambasador Socialistične republike Vietnam v Rimu tovarišica Phan Thi Minh podelila Tržičanu Antonu Gregoriju, Slovincu s Pončane, spominsko kolajno za prijateljstvo z Vietnamom. To je prvič, da prejme tako visoko odlikovanje, ki ga podeljuje vietnamska republika, italijanski državljani.

«Kolajna in priložena diploma sta skromno priznanje za vsa pomoč, ki jo je nesebično dajal Vietnamu v več kot dvajsetih letih Anton Gregorij,» je večeraj povedala Phan Thi Minh. S svojimi prispevki (okrog 150 milijonov lir) je kot upokojen delavec z velikimi žrtvami pomagal Vietnamu v boju proti ameriškemu imperializmu in, kasneje, v prizadevanju za obnovo od vojne težko prizadete države.

Odlikovanca smo že predvečerajšnjim hoteli intervjuvati, kar pa je odločno odklonil, češ da ne ljubi zvezdniskega nastopanja. To svojo skromno naravo, verjetno pa tudi veliko ganjenost, je pokazal tudi večeraj, kajti sredi svečanosti, še preden mu je Phan Thi Minh formalno izročila kolajno, je kljub prigovarjanju zapustil dvorano. Ob večerajšnji svečanosti moramo še zabeležiti neokusno šalo neznanca, ki je med govorom vietnamskega ambasadorja telefoniral tajnici Novinarskega krožka in napovedal, da bo v kratkem eksplodirala bomba. Bombe seveda ni bilo.

Vietnamski veleposlanik v Rimu, tov. Phan Thi Minh, bo danes sklenila svoj obisk v tržaški pokrajini. Predvečerajšnjim se je najprej srečala s predstavniki krajevnega KPI, zvečer pa je obiskala dolinsko občino, kjer jo je sprejel župan Švab. Večeraj zjutraj sta jo sprejela tržaški župan Rossi in prefekt Marrosu, pred svečanostjo v Novinarskem krožku pa se je uradna predstavica vietnamske republike srečala s predsednikom deželnega sveta Collijem. Zvečer je uradno obiskala nabrežinsko občino, kjer se je zadržala z županom Škerkom.

Jutri ob 19.30 se v Ul. dei Macelli 1, sestane skupščina medobčinskega prevoznega podjetja ACT.

Ob izgubi zvestega sodelavca in prijatelja Nika Samse izreka uredništvo Primorskega dnevnika globoko sožalje svojcem.

Uredništvo Radia Trst izreka družini polno sožalje ob bridki izgubi Nika Samse.

Ob prerani smrti Nika Samsa izreka šola I. Cankar najgloblje sožalje Nataši in gospe.

Sergij in Sonja Sanci izrekata iskreno sožalje družini Samsa ob smrti Nikota.

Skavti, skavtinje Sv. Vincencija izražamo Nataši Samsi iskreno sožalje ob prerani izgubi očeta.

Ob težki izgubi prijatelja

NIKOTA

izrekajo družini globoko sožalje Peter, Boris, Štefi, Claudio in Livio.

Občinskemu svetovalcu Pavlu Hiklu izreka sožalje ob smrti drage mame kolektiv Primorskega dnevnika.

Ob smrti očeta Albina Sancina izrekajo Nevi in Rudiju iskreno sožalje Sonja in Vanja Lokar, Laura in Nazario Polojac, Savi in Armando Schilani, Barbara in Mario Gregorič ter Ani in Klavdij Palčić.

Globoko pretreseni ob vesti, da je tragično preminil član našega tehničnega odbora

Niko Samsa

izrekajo svoje najiskrenejše sožalje in sočustvovanje soprogi Nadjji in hčerki Nataši ter staršema

odbor in igralci
ŠZ Jadran

Tiho nas je zapustila naša draga mama

Marija Škrinjar vd. Hikel

Po pogrebu sporoča žalostno vest sin Pavel

Trst, 13. julija 1983

Dne 11. t.m. nas je zapustil

Clemente Bressani

Pogreb bo danes, 13. t.m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo vsi sorodniki

Trst, 13. julija 1983

(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

Vincenc Čač

(Vence)

Žalujoči: Slavica in Sergio, sorodstvo in prijatelji

Draga, 13. julija 1983

Ob obletnici smrti

Roze Legiša

se je spominjajo

mama, sestra ter brati z družinami

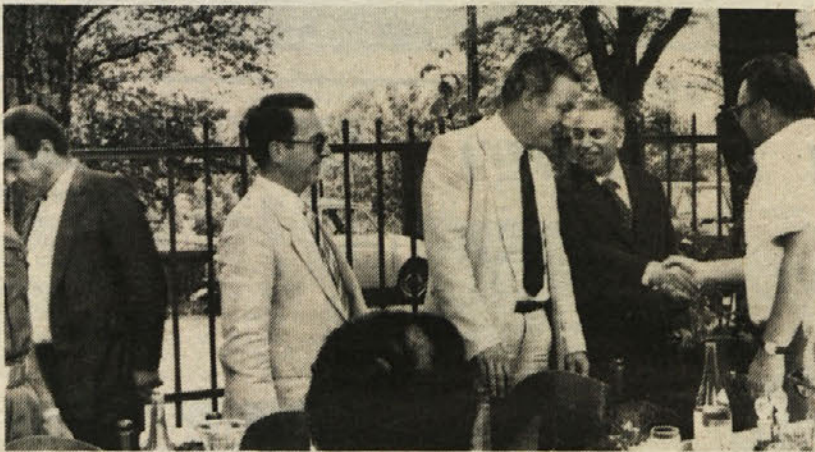
Prečnik, 13. julija 1983

Razčistiti takoj!

V nekem občinskem domu za ostarele je zaradi pomanjkanja osebja položaj tako hud, da so nekateri starčki zaprti pod ključem. Zgodilo naj bi se celo, da so nekateri umrli, ker jim ni uspelo priklicati uga na pomoč. O tej dramatični stvarnosti je pričala med nekim nedavnim srečanjem, na katerem je bil prisoten tudi tržaški občinski odbor, za socialno skrbstvo, skupina uporabnikov doma. To je ozadje nujne interpelacije, ki sta jo na večerajšnji seji občinskega sveta postavila župan in odboru svetovalca Ester Pacor (KPI) in Paolo Parovel (MT). V njej sprašujeta, če so odgovorni uvedli preiskavo, kajti v nasprotju primeru obstajajo pogoji za hude prekrške zaradi neizvrševanja dolžnosti. Svetovalca nadalje sprašujeta, če je odbor, v luči teh dogodkov, še mnenja, da je treba klesiti prav izdatke za socialno skrbstvo.

Letalska družba Aligulia bo uvedla danes novo letalsko progo Ronke - Benetke - Firenze. Odhod iz Ronke je predviden ob 14.15, prihod v Firence pa ob 15.50. Vozovnica proge Ronke - Firenze stane 98.500 lir, za polet z Benetk do Firenc pa bo treba odšteti 76 tisoč lir.

Ob prazniku policije

S kratko uradno slovesnostjo so predvečerajšnjim počastili v vojašnici v Ul. D. Chiesa tradicionalni praznik policije, ki je bil letos zaradi neresenih ekonomskih zahtev in procesa v Padovi tudi sindikalno obarvan. Novoimenovani kvestor Allegra je v daljšem poročilu podal nekatere podatke o dejavnosti raznih policijskih oddelkov. V preteklem letu so izvidniške ekipe opravile 11.603 posegov in pregledale okrog 44 tisoč oseb. Le-

teči oddelek je prijavil sodstvu skoraj 3 tisoč oseb, prometna policija pa je naložila 8.323 glob. Na mejnih prehodih so pregledali okrog 15 milijonov in pol oseb in jih zavrnil 5800.

V znak dobrega sodelovanja in prijateljstva z jugoslovanskimi kolegi se je kvestor Allegra srečal nato pri Fernetičih s predstavniki jugoslovanske vojske, ki jih vodi načelnik obmejne milice skih organov javne varnosti, ki jih Dujmovič.

Včeraj ob 2. zjutraj ga je na trbiški cesti zbil tovornjak

V prometni nesreči umrl Niko Samsa

V slovenski javnosti je večeraj mrko odjeknila vest, da je v prometni nesreči na trbiški cesti izgubil življenje Niko Samsa, član tehničnega odbora košarkarske ekipe Jadrana in sploh širokosrčen ljubitelj zamejskega športa. Vsi, ki so ga poznali, vedo, da pušča Niko globoko vrzel, kajti malo kdo se je tako celostno in požrtvovalno predajal zamejskemu košarkarskemu življenju kot on.

Nesreča se je pripetila ob 2. uri večeraj zjutraj na trbiški cesti med križiščem pri Opčinah in nadvozom za Bane, v bližini cestarske hiše. Niko se je vračal proti domu v Ul. Rossetti z avtom ford fiesta. Ker se je avto verjetno pokvaril, se je ustavil in izstopil. Takrat pa ga je zbil s tovornjakom scania turinske registracije, last družbe Sud Trasporti s sedežem v Catani, 30-letni Domenico Renda iz kraja Lauria pri Potenzi. Udarac je bil tako silovit, da je Niko Samsa obležal pri priči mrtve.

Karabinjerji iz Nabrežine, ki vodijo preiskavo, si še niso povsem na jasnem o vzrokih nesreče. Ford fiesta je bil vsekakor ustavljen na desnem robu ceste, verjetno zaradi okvare, ker je bil pokrov privzignjen in ker v odprtini, prek katere se meri količina olja, ni bilo zamaška. Karabinjerji domnevajo, da je Samsa hotel zaustaviti mimoidoči avtomobil, da bi zaprosil za pomoč ali da bi ga voznik odpeljal proti Trstu. Možno je tudi, da je pogledal za avtomobilom, ki je ravnokar odpeljal mimo in je zato obrnil hrbet tovornjaku. Domenico Renda zatrjuje, da je Samsa zagledal pred seboj le zadnji trenutek in da ni mogel preprečiti nesreče. Ker ni bilo na cesti nikogar in ker ni opazil v bližini nobenega telefona, se je s tovor-

njakom zapeljal proti Trstu, kjer je takoj obvestil karabinjerje o nesreči. Danes ga bodo ponovno zaslišali in zelo verjetno obtožili nenamernega umora.

Niko Samsa, rodil se je leta 1938, zapušča ženo in hčerko Natašo. Po maturi na realni gimnaziji je nekaj let študiral in delal v Firencah, nato pa je vodil v Trstu očetovo podjetje z lesnino. Pred približno dvajsetimi leti je v okolici Banjaluke v Bosni, kjer je bil po delovnih opravkih, doživel hudo prometno nesrečo, v kateri si je čudežno rešil življenje, kar pa mu tokrat, žal ni bilo dano.

Pod predorom Sandrinelli se je večeraj okrog 19. ure lažje ranil 36-letni Michele Conticello iz Ul. Pirano 19.

Prometna nesreča Jadranskega košarkarja

Jadranov košarkar Robert Daneu zadnje čase res nima sreče. Po končanem prvenstvu C-1 lige je namreč oblekel vojaško suknjo, pred nekaj tedni si je izvinil gleženj, tako da ni mogel igrati na nedavnem Turnirju prijateljstva, ki ga je priredilo domače ŠD Kontovel, v nedeljo ponoči pa je postal žrtev hujše prometne nesreče.

«Čita» (tako ga imenujejo prijatelji in navijači) se je v nedeljo, malo po 22. uri peljal na vespi 125 iz Repna proti Briškom, namenjen v kasarno. Na ostrem ovinku pri naselju Girandole ga je nenadoma zasleplil žaromet nasproti vozečega avtomobila. 20-letni mladenič (stanuje na Kontovelu 297) je, tudi zaradi občestnega grušča, izgubil nadzorstvo nad vozilom in padel. Udaril se je v levo nogo, tako da zdravniki domnevajo, da gre za kostne poškodbe, in po desnem kolenu.

V bolnišnico so ga prepeljali z rešilcem Rdečega križa, kjer so ga sprejeli na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v mesecu dni. Karabinjerji nabrežinske postaje so medtem uvedli preiskavo, da bi izsledili avtomobil, ki je zasleplil mladeniča in botroval nesreči, ter voznika, ki je po nesreči kar nadaljeval svojo pot.

Nesrečnemu Robertu želimo, da bi čimprej okrevail in se spet kmalu vrnil na košarkarska igrišča.

Kot je povedal policiji v bolnišnici, kjer so mu nudili prvo pomoč je padel z vespo, ker je pred njim vozeči avtomobilist nenadoma zavrl, nato pa pritiskal na plin. Kljub temu, da ni prišlo do trčenja, je Conticello izgubil ravnotežje in padel na asfalt, voznik pa se baje ni zavedel ničesar in je odpeljal naprej.

Divja poletna noč tržaškega «revolveraša»

Je 54-letnega Giovannija Strohmayerja iz Ul. Dell'Acqua 8 zdelala soproica iz prejšnjih dni ali se je preveč predajal kavbojskim filmom? Če ni ne eno ne drugo bo vsekakor dr-

žalo, da je predvečerajšnjim pregloboko pogledal v kozarec. Dejstvo je, da si je izmislil posebno «zabavo»: s svojima strašnilnima pištolama je korail okrog 22. ure po Ul. Trissino in streljal v okna stanovanjskih sloslopij. Ljudje so se zbledeli in poklicali policijo, ki je prihitela na vrat na nos, «revolveraša» pa ji ni uspelo kar tako spraviti v «žakelj».

Junak se je namreč ritenski umikal, s pištolo pa meril v agente, tako da so ga morali obkoliti in skrivoma napasti. Sele po krajšem spopadu se je vdal. Poleg pištol je imel pri sebi še 28 slepih nabojev, ki so jih skupno z orožjem zaplenili. Preden so ga zaprli v koronejski zapor, so ga policisti še peljali na pregled v bolnico. Divja poletna noč bo Strohmayerja precej stala. Nabral si je kar lepo število obtožb zaradi nevarnega streljanja na javnem prostoru, nedovoljene posesti orožja, upiranj in žaljenja javnega funkcionarja in motenja javnega miru in vinjenem stanju.

Občni zbor openske hranilnice

Openska hranilnica in posojilnica je imela v nedeljo občni zbor, na katerem so morali člani dopolniti nadzorni odbor, ki je ostal po smrti Marina Milkoviča nepopoln. Za efektivnega nadzornika je bil imenovan dr. Marjan Bajc, za suplenta pa dr. Adrijan Sosič in Ivo Sosič. Na občnem zboru je bil tudi izglasovan predlog upravnega sveta, da openska hranilnica zaprosi za vstop v kompenzacijsko zbornico.

Množica ljudi obiskala šagre na Krasu

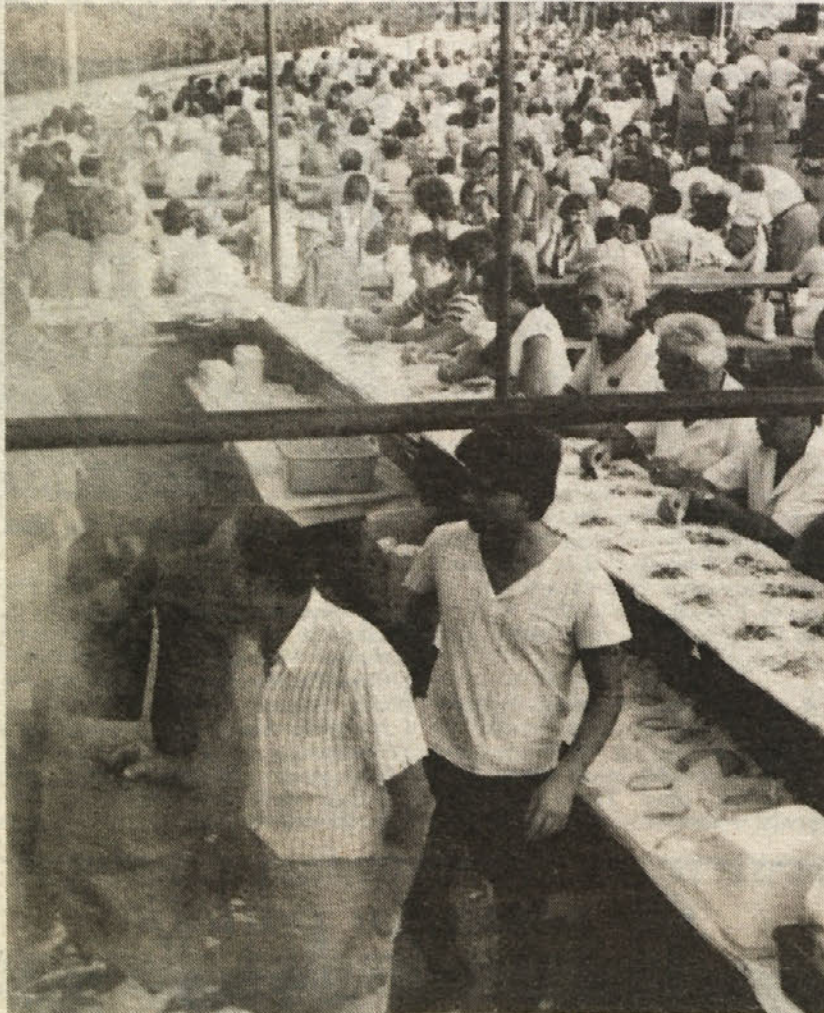
Prelepa poletna nedelja je privabila na šagre, ki so bile po Krasu, izjemno število obiskovalcev. Posebno proti večeru, ko so ljudje zapustili morje, so se na prireditvenih prostorih zgrnile prave množice.

No, pa pojdimo po vrsti: v Repnu so se v nedeljo uspešno zaključili Repentabarski kulturni dnevi, ki sta jih priredili KD Kraški dom in občina. Velik uspeh je žela tudi občinska razstava domačih vin. V nedeljo je v kulturnem programu nastopila godba na pihala s Proseka in Kontovela. Zvečer je bil ples z ansamblom «Aries». Na sliki desno vidimo zgovorno podobo uspeha razstave vin v Repnu.

V Ricmanjih so imeli prav tako tradicionalno šagro, ki je trajala do včeraj. Praznik je priredilo KD «Slavec». V nedeljo so poleg domače godbe na pihala nastopili tudi najmlajši godci (prvič), gojenci Glasbene šole. Na sliki zgoraj jih vidimo med nastopom. Šagra se je zaključila v ponedeljek.

Šagra je bila tudi v Padričah v priredbi SZ Gaja, igral je ansambel Taims. V Trebčah je bil praznik komunističnega tiska. V nedeljo je nastopila domača godba na pihala «V. Parma». Zvečer je igral ansambel «The Lords».

O posameznih prireditvah smo sicer že pisali in jih predstavili. Naj tu dodamo, da so prireditve na prostem primerne za popularizacijo društev in tudi zato, da se z izkupičkom omogoči nove pobude. Ob tem pa je treba poudariti, da pomenijo šagre tudi velik trud za prireditelje. Če se tako na stotine ljudi lahko razvedri je ob tem desetine kulturnih delavcev, ki žrtvujejo praznike in večere, poprimejo za orodje, ko se šagra pripravlja, potem kelnarijo, pečejo, računajo, čistijo, skratka, veliko truda vložijo za to, da se naši poletni večeri ne spremenijo v običajno sedenje za televizijo.

Čestitke

Danes praznuje 4. rojstni dan ELENA iz Ricmanj. Da bi bila pridna in vesela ji želijo mama, nona in nana. Liviju in Gabrieli Cerkvenič čestitamo, novorojenki pa želimo mnogo sreče in veselja družina Gustinčič.

Odborniku Liviju Cerkveniču, ženi Gabrieli, babici in dedku čestita ob rojstvu novorojenke KD Rovte - Kolonkovec.

Danes praznujeta 25. obletnico skupnega življenja LOJZKA in MARIO MILIČ. Obilo zdravja ter še mnogo skupnih let jima kličejo teta Emilija ter Milko in Verica z družinama.

Danes se sreča z Abrahamom naš odbornik in pevec

ALDO ZOBEC

Iskreno mu čestita
KD F. Prešeren

Danes praznujeta srebrno poroko

MARJO in GETA MILIČ

Da bi v zdravju in zadovoljstvu dočkala še zlato, jima iz srca želim Marina in Igor.

Izleti

Sekeja KPI iz Križa obvešča, da so se tri prosta mesta za izlet v sovjetsko Azijo, ki bo od 4. do 18. septembra. Telefonirati v večernih urah 220213.

SPDT priredi v nedeljo, 31. julija, in v ponedeljek, 1. avgusta, dvodnevni izlet na Triglav. Vpisovanje ter informacije do vključno sobote, 23. t.m., na sedežu ZSSDI, Ul. sv. Frančiška 20.

Počitniška kolonija v Dragi

Od prvega julija letuje v počitniški koloniji v Dragi, ki jo že devetnajsto leto upravlja SLOKAD, 50 otrok iz Trsta in okolice: od Stivana do Miljskih hribov. Otroci so razdeljeni v skupine za katere skrbijo, poleg upravnice, še vzgojiteljice, bolničarka, ekonomka, kuharici in drugo pomožno osebje. Počitniška kolonija v Dragi ima veliko dvorišče in krasen travnik, kjer se otroci lahko igrajo z gugalnicami, vrtiljakom in toboganom, ali pa lahko počivajo in berejo v senci košatih dreves. Zvečer uprizarjajo razne igrice, predvaja filmine, berejo pravljice in pojejo.

Spored v tej koloniji je pač več ali manj enak kot po vseh ostalih počitniških z razliko, da imajo otroci v Dragi, na razpolago avtobus, ki jih pelje vsaki drugi dan na kopanje na Suih Rtič. Ob sredah pa imajo na sporedu kopanje ves dan, ki ga veselo preživijo v vodi in pod nadzorstvom vzgojiteljice, najmlajši se učijo plavati, tisti, ki to že znajo pa tekmujejo med sabo. V dneh ko ne gredo na kopanje, so na sporedu krajši izleti v prelepo Glinščico in kraško okolico. V ponedeljek, 18. t.m., imajo v načrtu celodnevni izlet v Benško Slovenijo in na Matajur, kjer bodo lahko spoznali zgodovino, na-

vade in težave življenja naših beneških bratov.

Vsako nedeljo gredo otroci peš k maši na bližnji Pesek, kjer je notranost cerkve poslikal znani slovenski slikar Tone Kralj.

V nedeljo, 17. t.m., bodo imeli otroci kulturno-zabavno prireditev, kateri bodo lahko prisostvovali tudi starši in prijatelji, ki jim je sicer dovoljen obisk ob nedeljah.

Otroci so zdravi in veseli in o dobrem teku ne govorimo, ker vse kar jim pridne kuharice skuhamo pridno pojejo. 35 deklic in 15 fantičev, kolikor pač jih je v koloniji, bodo ostali v tem prelepem kraškem kotičku do 25. t.m., ko se bodo veselili, zadovoljni in zagoreli vrnilo domov. Za sedaj pa preko našega dnevnika pošiljajo mnogo pozdravov in poljubčkov staršem in vsem svojcem.

MARIO MAGAJNA

Prireditve

Godba na pihala V. Parma iz Trebč bo praznovala 70-letnico obstoja v nedeljo 17. julija 1983. Proslava se bo pričela ob 17. uri.

KD Ivan Cankar in šentjakobsko kulturno društvo prireja koncert Tržaškega okteta v petek, 15. t.m., ob 20.45 v cerkvi sv. Jakoba v Trstu.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 13. julija
DRAGAN
Sonce vzide ob 5.28 in zatone ob 20.53 — Dolžina dneva 15.25 — Luna vzide ob 8.48 in zatone ob 22.22.

Jutri, ČETRTEK, 14. julija
SVOBODA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 28 stopinj, najnižja 21,5 stopinje, ob 18. uri 23,5 stopinje, zračni tlak 1013,5 mb rahlo pada, brezvetrje, vlaga 59-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

V ponedeljek:

Rodil se ni nihče.

UMRLI SO: 86-letni Albino Sancin, 84-letni Romano Davoli, 74-letna Antonia Mauri vd. Sancin, 88-letni Nicolò Caluzzi, 99-letni Nicolò Maricutti, 63-letni Mario Cernivani, 76-letna Angela Mitrano, 65-letni Mario Vidali, 58-letni Augusto Emili, 49-letni Romano Martini, 76-letni Paolo Novak, 86-letna Margherita Saitz vd. Demori, 80-letni Egon Donnersberg, 86-letna Giulia Lozej vd. Cergol, 81-letni Vincenzo Ciacchi, 60-letni Pietro Oddo, 73-letni Ernesto Devetak, 75-letna Maria Stemberger vd. Tomazic, 74-letni Francesco Prezzi, 82-letni Giorgio Corazza, 84-letna Sofia Grgic por. Vidau, 79-letna Anna Pizzamei vd. Giusti, 76-letna Paolina Majer vd. Prech, 76-letni Rinaldo Buri, 76-letna Natalia Rosin, 74-letna Anna Perossa vd. Opara, 80-letna Maria Skrinjar vd. Hikel.

Včeraj:

RODILI SO SE: Luisa Arena, Saverio Tarabocchia, Alice Tonsa. UMRLI SO: 75-letna Clelia Pirnat por. Marchetti, 83-letni Stefano Stefanini, 72-letni Stefano Gorisek, 63-letni Mario Milkovic, 58-letni Renato Harei, 63-letni Romano Pace, 84-letna Maria Agata Ughetti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 7, Ul. Alpi Giulie 2, Ul. S. Cilino 36, Nabrežina, Bazovica, Milje (Drevored Mazzini 1).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11. Nabrežina, Bazovica, Milje (Drevored Mazzini 1).

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba ob 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična ob 14. do 21. ure in praznična ob 8. do 20.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Fortunata Rosatija daruje družina Strnad 30.000 lir za ŠD Breg.

V počastitev spomina Nevinega očeta Albina Sancina daruje Zlatka Marc 20.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Emilije Štrain daruje Ivan Slavec (Nina) 10.000 lir za pihalni orkester Breg.

V spomin na pok. Amalijo Štrain daruje Justina Furlan vd. Štrain 10.000 ter Anton Ražem 20.000 lir za pihalni orkester Breg.

Ob 8. obletnici smrti sina Branka daruje Štefanija Štranj 10.000 lir za pihalni orkester Breg.

V počastitev spomina tete Zofke Vidau darujejo Silvana, Zvonko in Marčelo Malalan z družinama 30.000 lir za Dijaško matico ter 30.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob tete Kristine Milkovič vd. Križmančič darujejo Zofka, Celestina in Rado 20.000 lir za Dijaško matico, 20.000 lir za šolo K. D. Kajuh in 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na drago mamo Marijo daruje sin Pavel Hikel 50.000 lir za TPPZ P. Tomažič.

V spomin na Sergija Geržiniča daruje Dimitrij in Sonja di Demetrio 20.000 lir za sklad S. Tončiča.

V spomin na Sergija Geržiniča daruje Tončka Tomažič 50.000 lir za TPPZ Sirena.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

PRODAM knjige za prvi letnik učiteljskega po polovični ceni. Telefonirati ob nedeljah, torkih in sredah na št. 412543.

IZGUBILA sem zlato uro na cesti ob Domja do Doline. Visoka nagrada za najditelja. Telefonirati v jutro njih urah na št. 794672.

DRUŽBA, specializirana v tehnični izdelkih, išče diplomiranega knjigovodjo z že opravljenim vojaščinom, resnega, takojšnja zaposlitev. Pomoč na Primorski dnevnik, Ul. Mazzini 6 pod šifro «Delos».

PRODAM mlekarstvo v centru mesta. Telefonirati v večernih urah na št. 745547.

OSMICO je odprl Pepi Šarnek v Dolini. Toči belo in črno vino.

PRODAM 126 v dobrem stanju, cenovno 2.500.000 lir, letnik 1976. Tel. 910055.

OSMICO je odprl Ivan Terčon v Mariboru. Toči belo in črno vino.

IZGUBIL se je pišček pasme Yorkshire Terrier v četrtek, 7. julija, ob 22.30 v bližini Brišč (cesta za S. Maribor). Je črne barve, kosmat, rumeno ovratnico in zvonček, imena Charlie. Je edina tolažilna stare gospe. Visoka nagrada za najditelja, tel. 220454.

MISH-MASH trgovina oblačil nudi ob priliki poletne razprodaje od 10 do 50 odst. popusta.

PRODAM gumijasti čoln v dobrem stanju z motorjem. Tel. od 20.30 ure na št. 040/228507.

Gledališča

VERDI

V petek ob 20.30 peta predstava operete «Madama iz Tebe». C. Lombarda. Režija Vera Bertinetti, dirigent Guerrino Gruber.

V soboto ob 20.30 premiera Kalmarnove operete «Cardaska princeza». Dirigent Janos Sandor, režiser Francesco Macedonio.

CANKARJEV DOM LJUBLJANA

Razstave

Do 24. avgusta (sprejemna dvorana) 15. mednarodni grafični bienale. Danes, 13. t.m., ob 18. uri: Otvoritev razstave fotografij živali v naravi, ob 10-letnici delovanja Kluba Diana.

Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma

Šolske vesti

Slovenski zavod za poklicno izobraževanje organizira v šolskem l. 83/84 v Trstu sledeče tečaje: dveletni tečaj s kvalifikacijo za mizarje, dveletni tečaj s kvalifikacijo za tajnice v podjetju, tečaj s kvalifikacijo za analiste programerje, tečaj ažuriranja za fiskalno vodenje malih obratov, posebni tečaj iz kmetijstva — gojenje oljk, posebni tečaj iz kmetijstva — vinogradništvo in kletarstvo, posebni tečaj iz kmetijstva — vodenje združenih obratov, posebni tečaj iz kmetijstva — fitopatološka zaštita kultur. Vpisovanje in podrobnejše informacije od 11. do 23. julija na sedežu Zavoda v Trstu, Ul. Carducci 8/II vsak dan od 9. do 13. ure.

Kino

Ariston 21.30 «Fantastica».

Eden Zaprt zaradi počitnic.

Nazionale Dvorana št. 1 ob 15.15 «Mariella». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 2 ob 15.15 «Week-end proibito». Prepovedan mladini pod 18. letom. Dvorana št. 3 ob 15.15 «Ether, l'intimità proibita di una giovane sposa». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 17.00 «Make love». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Mignon 16.00 «Moonraker — operazione spazio».

Aurora 17.00—22.00 «L'uomo che cadde sulla terra».

Capitol Danes zaprto.

Fenice Danes zaprto. Jutri «Nerone e Poppea».

Cristallo Zaprto zaradi počitnic do 11. avgusta.

Radio 15.30 «Sexy party». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto Zaprto zaradi počitnic do 30. t.m.

Lumiere 16.30 «Il ritorno di Palma di acciaio». B. Lee.

Giardino pubblico 21.15 «Lilly e il vagabondo».

Razstave

V galeriji Kraške hiše je odprta razstava Milana Bizjaka. Razstava bo odprta do 17. julija ob četrtkih; sobotah in nedeljah od 18. do 21. ure, ob nedeljah tudi od 10. do 13. ure.

V Domu Albina Bubniča, je odprta razstava zabavnih risb in vicev Ivana Škabarja.

KD VESNA
priredi danes, 13. julija, ob 21. uri na dvorišču doma A. Sirk.
KONCERT GODBE VESNA KRIŽ
Vabljeni !!!

MENJALNICA vseh tujih valut

12. 7. 1983

Ameriški dolar	1.525.—
Kanadski dolar	1.235.—
Švicarski frank	718.—
Danska krona	162.—
Norveška krona	207.—
Švedska krona	197.—
Holandski florint	526.—
Francoski frank	194.—
Belgijski frank	26.—
Funt sterling	2.330.—
Irski sterling	1.850.—
Nemška marka	590.—
Avstrijski šiling	83,50
Portugalski escudo	11.—
Pezeta	10.—
Jen	5.—
Avstralski dolar	1.275.—
Drahma	17.—
Debeli dinar	15.—
Mali dinar	16.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRZASKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-440

Pogovor s slovenskim zvezdnikom Oto Pestner: popevkar med «belim» in «črnim»

Minila je dobra ura, odkar so izzene zadnje note zelo uspešnega repertarjskega koncerta slovenske glasbene skupine New Swing Quartet. Člani le-te so skupno s svojimi spremljevalci, organizatorji tega nepozabnega večera, končno sproščeno kramljali ob mizi znane kraške restavracije. To priložnost sem izkoristil, da bi se pogovaril z dušo in najbolj znanim članom te skupine Otom Pestnerjem.

Vpr.: Začnimo kar od začetka, torej opiši najprej svojo umetniško pot pri New Swing Quartetu, nato pa še solistično, saj sta pravzaprav ti dve poti po eni strani zelo oddaljeni, po drugi pa nerazdružljivi, saj pripadajo le tebi in pa splošnemu vsemirju glasbe.

Odg.: Naša jazz skupina je nastala nekje v sredini leta 1968. Jaz pa sem se ji pravzaprav pridružil kako leto kasneje, ko sem nadomestil glasbenika, ki je takrat odpadel. Zbrali smo se pač prijatelji, «kmečki fantje» iz Sentjurja pri Celju, vsi smo se navduševali nad vsemi vrstami glasbe, takrat pa so nas iz Amerike bombardirali predvsem s črnsko glasbo, z bluzi, gospi, spirituali in še bi lahko našteval. Ta glasba nas je takoj navdušila, tako da smo jo počasi začeli poustvarjati tudi sami. Naši prvi daljni učitelji, seveda samo po ploščah, so bili člani ansambla «Golden Gate Quartet» iz San Francisca, od katerega smo celo prevzeli sestavo dveh tenoristov, baritonista in basista, poleg tega, da smo osvojili tudi njihov repertoar. Takoj pa ti moram povedati, da sem jaz, še predno sem se pridružil tej skupini, pel kot solist, vendar pa sem se vseeno pridružil kvartetu, ker me je ta glasbena izkušnja navduševala.

Vpr.: Kako pa so vas na prvih koncertih sprejemali, glede na to, da ste peli spiritualne samo v angleščini, pa še ta glasbena vrsta je tako tuja slovenskemu duhu...

Odg.: Rekel bi, da so New Swing Quartet povsod sprejemali ne dobro, temveč odlično, večkrat celo navdušeno. To pa verjetno zato, ker smo se vedno izpopolnjevali in iskali kvaliteto. Tako postrtovalno delo pa publika vedno poplaka.

Vpr.: Na očitke, da ste Slovenci, pa poje v glavnem samo v angleščini, kaj ste odgovarjali?

Odg.: Zelo enostavno. Specializirali smo se v črnski duhovni glasbi, če pa hočemo brezhibno in kvalitetno poustvariti črnski «feeling», moramo peti le pravo, prvo, originalno verzijo. Saj smo tudi poskušali peti spiritualne v slovenščini, pa ni šlo. Duha ne moreš pričarati.

Vpr.: Se ti ne zdi slovenski, širše vzeto kulturni, ožje pa glasbeni prostor nekoliko utesnjen?

Odg.: Morda bo res tako, vendar pa ne smemo pozabiti, da nas je Slovenec malo in da moramo delovati v reduciranem okviru. Tako so naše turneje v glavnem po Sloveniji, vendar pa smo, glede na to, da je naša glasba pravzaprav mednarodna, dvakrat obiskali Sovjetsko zvezo, bili smo večkrat v Avstriji, v Italiji in

še marsikje, pa tudi Jugoslavijo smo dostikrat obredli.

Vpr.: Sedaj pa se za trenutek premaknemo k tvoji solistični pevski dejavnosti, s katero si žel zavidljive uspehe. Najprej bi te vprašal to: se ti ne zdi nedosledno, da se po eni strani ukvarjaš z umetniško kvaliteto glasbo, kot je črnska duhovna, po drugi pa se spuščaš v komercialne melodične motive, ki jih ustvarjaš in poješ samo zato, da bi bil popularen med ljudmi in seveda prodajal plošče?

Odg.: Ne zdi se mi nedosledno, temveč raznoliko in iznajdljivo. Zakaj pa ne bi smel peti melodičnih motivov? Če pa se plošče prodajajo pomeni samo, da opravljam dobro svoje delo!

Vpr.: No, pa opiši svojo pot melodičnega pevca lahkotnih motivov, ki so pač ustvarjeni za to, da ugajajo ljudem in še našteje svoje plošče, saj jih je kar veliko...

Odg.: Kot sem ti že povedal, sem pel kot solist še predno sem vstopil v kvartet. Dolgo bi bilo, če bi ti našteval vse svoje uspehe, turneje, nastope na festivalih ipd. Do sedaj sem izdal šest samostojnih plošč, in sicer leta 1973 «Melodije za vas», naslednjega leta «Zlato sonce in črna reka», leta 1976 ploščo z naslovom «Črna zvezda», naslednje leto ploščo z mojimi največjimi uspehi, leta 1980 pa ploščo z naslovom «Pravi posao». Ta plošča je popolnoma moja, saj sem tu spisal vse besedila ter sestavil vse glasbe in priredbe. Tu sem pel v srbohrvaščini pa zato, ker sem ploščo izdal pri Jugotonu, njim pa je bila bolj po godu hrvaška kot slovenska izvedba istih besedil. No, in še leta 1981 sem posnel ploščo z naslovom «Mariachi». Kot vidiš, še vedno nadaljujem s svojo solistično potjo, ki jo vzporejam z nastopanjem v New Swing Quartetu. Dovolj je, da zadenem pravi «hit», pesem, ki bo postala uspešnica med ljudmi, pa bom spet posnel samostojno melodično veliko ploščo.

Vpr.: S popolnoma svojo veliko ploščo «Pravi posao» si dokazal, da si tudi na področju lahke glasbe stilno vsestranski, saj se tu prepletajo čisti melodični z rock motivi, ti pa spet prehajajo k pravi avtorski pesmi, mnogo pa imaš celo motivov najbolj klasične «disco music».

Odg.: Res je. Načrtno sem tu hotel biti vsestranski, saj sem v svojih ploščah uveljavil vse te raznolike glasbene vrste. Glede na to pa, da je bila ta plošča popolnoma moja, sem ji tudi hotel dati čisto osebni pečat, to pa pomeni tudi in predvsem raznolikost glasb in skladb samih.

Vpr.: Ko sem te poslušal med koncertom, ko si pel črnsko glasbo tako z zelo visokimi, kot tudi nizkimi toni, kot da bi bil pravi črnc, se mi je porodila misel, da dolguješ svoj uspeh, poleg raznolikosti skladb in čistih melodij, tudi dejstvu, da je tvoj glasovni tonski razpon neverjetno velik, naravnost fantastičen...

Odg.: To si rekel sam...

Razgovor zapisal
DUŠAN JELINČIČ

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 13.00 Zelja po glasbi
- 13.30 Dnevnik 1
- 13.45 «L'uomo lupo» - film
- 14.55 Mister Fantasy - glasbena oddaja
- 15.55 Skrivnosti in neznani svet žužek
- Ose in čebele - dokumentarna oddaja
- 16.50 Danes v parlamentu
- 17.00 Sveže - glasba, predstave in aktualnosti, vodi Roberta Manfredi
- 17.10 Astroboy - risanka
- 17.30 V studiu z gosti in glasbo
- 17.40 Halo, zdravnik...
- 18.00 Colorado - TV film
- 18.30 «Verde su misura»
- 18.45 Glasba
- 19.00 Michele Strogoff - TV nadaljevanka
- 19.30 Nagradno tekmovanje
- 19.45 Almanah in Vremenske razmere
- 20.00 Dnevnik 1
- 20.30 Santov povratek - TV film
- 21.25 «Caccia al tesoro» - nagradno tekmovanje
- 22.25 Dnevnik 1
- 22.35 Srebrni mikrofoni - vodi Daniele Piombi
- 23.40 Dnevnik 1 - Zadnje vesti, Danes v parlamentu

Drugi kanal

- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.15 Glasbena oddaja

- 13.50 «Il trovatore» glasba: Giuseppe Verdi
- 15.00 Rhoda - TV film
- 15.25 Umor - film
- režija: A. Hitchcock
- 17.00 Tandem - poletna oddaja, v teku oddaje risanke in dokumentarne oddaje
- 18.35 Iz parlamenta
- 18.40 Dnevnik 2 - Športne vesti
- 18.50 Mangimania - oddaja o prehrani
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.30 Bebawi - umor v Ulici Lazio
- TV nadaljevanka
- 21.35 «La bambolona» - film
- 23.25 Glasbena oddaja
- 00.05 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 19.00 Dnevnik 3
- 19.25 «Le vie che hanno un cuore» - 1. del
- 19.55 Italijanske dokumentarne oddaje od leta 1949 do leta 1970
- 20.05 Šolska vzgoja
- 20.30 «Passaggio a Nord-Ovest» - film
- 22.30 Rdeče - rumeno srce
- Nogometna ekipa Roma od leta 1927 do danes
- 23.00 Dnevnik 3
- 23.25 «Orecchiocchio» - posebna oddaja

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 18.10 Poročila
- 18.15 Vojvodinski izbori: Komorni zbor
- Glasbene mladine
- 18.15 Mozaik kratkega filma: Zgodba o bojni ladji Wasa
- 19.15 Risanka
- 19.30 TV dnevnik I
- 20.00 Film tedna: Zasebno življenje
- 21.35 Kulturne diagonale
- 22.20 TV dnevnik II

Koper

- 14.00 in - 17.30 Odprta meja - oddaja v slovenskem jeziku

Danes bodo v ODPRTI MEJI med drugimi tudi naslednji prispevki:
VIDEM — Čebelarstvo
TRST — Občinski svet
TRST — Pristaniški promet

Zagreb

- 18.00 Poročila
- 18.05 TV koledar
- 18.15 Alice in njena družina
- 18.45 Narodna glasba
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Filmski večer: Pred 30. Puljem
- 21.05 Z vlakom proti jugu - film
- 22.40 TV dnevnik

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Dober dan Italija
- 9.00 Phyllis - TV film
- 9.30 TV film - Alice
- 10.00 Mary Tyler Moore - TV film
- 10.30 Lou Grant - TV film
- 12.00 Moj prijatelj Arnold - TV film
- 12.30 Help - glasbena igra
- 13.00 Kosilo je pripravljeno - nagradno tekmovanje
- 13.30 Sentieri - TV roman
- 14.30 General Hospital - TV roman
- 15.15 «Il commissario Le Guen e il caso Gassot» - film
- 17.00 Search - TV film
- 18.00 Mala a odrasla Nell - TV film
- 18.30 Popcorn - Rock - glasbena oddaja
- 19.00 Vsi domovi - TV film
- 19.30 Kung-fu - TV film
- 20.25 Poldark - TV film
- 21.15 «L'avventuriero di Hong Kong» - film
- 23.25 Tennis - šport
- 0.25 «L'ombra del dubbio» - film

RETE QUATTRO

- 8.30 Ciao, Ciao
- 9.30 Risanka
- 10.15 «La voglia delle aquile» - film
- 12.00 Ljubezen na podstrešju - TV film
- 12.30 Otroci zdravnika Jamisona
- TV film
- 13.00 Boj za obstoj - TV film
- 14.00 Agua viva - novela
- 14.45 «Una sposa per due» - film
- 16.30 Ciao, Ciao
- 18.00 Star Blazers
- 18.30 «Quella casa nella prateria» - TV film
- 19.30 Quincy - TV film
- 20.30 Falcon Crest - TV film
- 21.30 «Il vecchio e il mare» - film
- 23.15 F.B.I. - TV film
- La montagna del Dio Cannibale
- Nočni film

ITALIA 1

- 8.30 Risanka
- 9.30 Nemirno otroštvo TV novela
- 10.00 «Voglia di vivere» - film
- 12.00 Get Smart - TV film
- 12.30 «Vita da strega» - TV film
- 13.00 Bim, bum, bam
- 14.00 Nemirno otroštvo - TV novela
- 14.30 «Kavik, il cane lupo» - film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10-10.00 Radijski mozaik: Po svetu sem in tja; Glasbena matineja; 9.15 Roman v nadaljevanjih: D. Jančar: «Galjot», 9. nad.; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30-13.00 Opoldanski zbornik: Glasbeni potpuri; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nediških dolin; 13.00 Radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10-16.00 Mladinsko popoldne: Zvezdniki našega časa; 15.45 Literarni listi; 16.00 Klasični album; 17.10-19.00 Razširjeni obzornik: Zimzelene melodije; 17.30 Rubrika; 18.00 Kulturni odmevi iz Benške Slovenije. Pripravlja M. Verbovec; 18.30 Priljubljeni motivi.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.05 Glasba za dobro jutro; Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved; Čestne razmere; Ekonomska priporočila; 6.45 Prometni servis; Napoved radijskih in TV programov; 7.00 Zaključek; 7.15 Val 202; 13.00 Otvoritev; Prisluhnite med glasbo; 13.10 Predstavitev popoldanskega programa; 13.20 Zanimivosti, reportaže, pogovori; 13.45 Mladi izvajalci; 14.05 Objave, kinospored, ekonomska priporočila; 14.20 Naši zbori; 14.35 Glasbene želje poslušalcev po telefonu; 15.25 Ekonomska priporočila; 15.30 Glasbeni kiosk; 15.45 Ekonomska priporočila; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Primorski dnevnik; Objave; 17.30 Pogovor o...

RADIO KOPER

(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 19.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijski dnevnik; 6.00 Jutranji variete; 7.00 Horoskop; 7.30-8.32 Glasba; 7.50 Tim music; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Glasba in pošta; 10.35 Vrtljak; 11.00 Svet mladih; 11.30 S prve strani; 11.35 Glasba; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Obvestila v nemščini; 14.40 Glasba, pesem; 15.45 Glasba; 16.15 Casadei; 16.30 Glasba; 17.00 Made in Jugoslavija; 17.32, 18.45, 19.40 Glasba; 20.00 Zaključek programov.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00-8.30 Glasbena matineja; 9.00 Radio tudi jaz; 11.00 Glasba; 12.03 Ulica Asiago Tenda - glasbeno-govorni program; 13.15 Master; 14.28 Koncert; 15.00 Sever-Jug in obratno; 17.25 Globetrotter; 17.58 Ipotesi; 18.28 Radijski oder; 19.10 Prisluhni, večeri se; 19.30 Radio uno jazz; 21.00 Pesnik; 22.27 Audiobox; 23.05 Telefonski klic; 23.28 Zaključek.

RADIO 2

7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30 Poročila; 6.00-7.20 Glasbeno dobro jutro; 8.00 Sola in vzgoja; 8.45 Radijski oder; 9.32 Kviz; 10.30 Luna na vlaku; 12.48 Neodkriti otok; 13.41 Sound-track; 15.00 Zgodovina Italije; 15.45 Glasba; 16.32 Radijska priredba; 17.32 Glasbeno govorni program; 19.50 Glasba; 20.45 Veliki možje našega časa: Gandhi; 22.40 Klavir v noči.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00 Poročila; 6.10, 6.45 in 7.35 Prometne informacije; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.45 Iz naših sporedov; 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 8.20 Počitniški pozdravi; 8.35 Izbor v sredo; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Ali poznate? 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.20 Osmrtnice, obvestila in zabavna glasba; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljanje, ugotavljanje; 14.25 Vrtljak; 15.05 Radio danes, radio jutri; 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.55 Minute za EP; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Obvestila in zabavna glasba; 16.35 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Zborovske pesmi tujih avtorjev v izvedbi APZ T. Tomšič; 18.15 S knjižnega trga; 18.40 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana; 18.55 Minute za EP; 19.00 Radijski dnevnik; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom V. Muženica; 20.00 Pesmi M. Nikolovskega; 20.25 R. Schumann: Kreisleriana op. 16; 21.05 Od arije do arije; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije.

TRIESTE AUTO HI-FI

Avtostereo - Prodaja - Servis - Montaža

Alpine — Audiolo — Ask — Autovox — Beltex — Becker — Blaupunkt — Cervin Vega — Grundig — Panasonic — Philips — Pioneer — Sound Barrier — Roadstar — Sharp — Voxson — Zendar — Kenwood — Jbl

TRST — UL. GEPPA 12/a — TEL. 69358

Srečanje upraviteljev Gorice in Nove Gorice Poudarjeni prijateljski odnosi pri reševanju skupnih vprašanj

V Novi Gorici je bilo včeraj srečanje predstavnikov Gorice in Nove Gorice. Na srečanju, ki je bilo zelo prisrčno in prijateljsko, so si izmenjali stališča o vseh vprašanjih, ki lahko spodbudijo nadaljnje sodelovanje med dvema obmejnima mestoma, oziroma občinama. Pri tem so ocenili načrte, ki so jih bodisi že izpolnili ali pa jih sedaj uresničujejo v obmejnem prostoru obeh Goric. Delegaciji sta vodila predsednik občinske skupščine Nova Gorica Zorko Debeljak in župan Gorice Antonio Scarano.

Po pozdravu je Zorko Debeljak našel novosti na območju Nove Gorice in poudaril, da so mešane komisije, ki vzporejajo in usmerjajo sodelovanje med mestoma redno sestajajo in uspešno delujejo. Med pomembnimi objekti je važna cesta čez Sabotin in preko italijanskega ozemlja v Brda, ki jo hitro gradijo in bo odprta prihodnje leto. Na jugoslovanski strani so nadalje začeli obnavljati in modernizirati tudi vodovod Mrzlek, ki poleg vode Novi Gorici dobavlja vodo tudi Gorici. Za obe območji je pomembna nadalje modernizacija železniške proge Jesenice - Nova Gorica, ki jo usposablja za 20-tonski osni pritisk.

Predsednik Debeljak je opozoril, da

uvedba pologa za prehajanje meje v Jugoslaviji ni zavrila obsega in obliki sodelovanja med obema Goricama, pri čemer se občina tudi trudi, da bi omenjeni ukrep preklicali. Med novimi pobudami pa je omenil zlasti nujnost pospeševanja višjih oblik gospodarskega sodelovanja. Zahvalil se je občinskemu svetu v Gorici, ki je med zadnjo proračunsko razpravo poudaril nujnost in pomen stikov in sodelovanja s sosednjo Novo Gorico, ter po tem izrekel željo, da bi nova italijanska vlada pospešila sprejem globalnega zaščitnega zakona za slovensko narodnostno skupnost v Italiji, ker takšna obveznost izhaja tudi iz osimskih sporazumov.

Goriški župan Antonio Scarano je najprej poudaril »da gospodarske težave, ki so sicer širši pojav, ne morejo preprečiti naše želje in volje po sodelovanju«. Glede slovenske manjšine je goriški župan dejal, da je »važen faktor naše kulture« njena asimilacija bi nas osiromašila in občina Gorica bo prispevala svoj delež za zakonsko zaščito slovenske narodnostne skupnosti.

Antonio Scarano je v nadaljevanju svojega posega podal tudi izčrpano informacijo o gradnji tovarnega postajališča ter dejal, da bo objekt dobil pravi pomen šele ko bo mejni

prehod Štandrež - Vrtojba, ki je že povezan z italijanskim sistemom avtocest povezan tudi z avtocesto pri Razdrtem in s tem z cestnim omrežjem v Jugoslaviji.

O omenjenih vprašanjih je govoril tudi predsednik izvršnega sveta občinske skupščine, Albert Bevčič. Menil je, da je treba zagotoviti kredite za izgradnjo avtocestne povezave od mejnega prehoda Štandrež - Vrtojba do Razdrtega. V Novi Gorici imajo velik interes za izpolnitev cestnega omrežja in dograditev objektov na mednarodnem mejnem prehodu. Bevčič je tudi predlagal, da bi, kar zadeva gospodarsko sodelovanje med podjetji na obeh straneh meje, prešli od splošnih razprav h konkretnim možnostim in projektom. Do sedaj se je tako sodelovanje odvijalo skoraj izključno enosmerno.

V Novi Gorici so včeraj govorili tudi o možnostih za povezavo plinovodov obeh držav, ki s svojimi napravami že segajo tudi v te obmejne kraje. Sklenili so nadalje, da bodo strokovnjaki preučili možnost, da bi se tudi Nova Gorica priključila na novo čistilno napravo v Gorici, v pričakovanju, da bodo na jugoslovanskem ozemlju zgradili naprave za preprečevanje onesnaževanja vodnih tokov.

V Gabrjah zadovoljni s poletnim praznikom

Po vročem in soparnem dnevu se kajpak prične tudi trenutek razvedrila v hladni senci kostanjev, ob poslušanju prijetne glasbe in seveda ob okusnem prigrizku. Težko bi našli vse poletne prireditve »šagre«, ki so bile ob koncu tedna na Goriškem in bližnjih krajih, ne moremo pa mimo, ne da bi omenili praznika v Gabrjah, ki ga je pripravilo KD Skala in ki je dosegel višek v nedeljo popoldne in zvečer. Po tekmovalstvu koscev — letos so se pomerili samo moški — so se tekmovalci in gledalci zbrali na trgu pri vodnjaku, od koder je tudi gornji posnetek.

Demanti tajništva KPI

Pokrajinsko tajništvo KPI je s svojim tiskovnim poročilom demantiralo vest, ki jo je te dni objavil italijanski dnevnik, da je stranka ponudila zunanjo podporo koalicijskim in socialističnim strankam pri upravljanju goriške pokrajine. Istem tiskovnem poročilu KPI poudarja, da čimprejšnjo sestavo pokrajinskega odbora.

Profesorju Carlu Rubbii podelili nagrado «aezontius»

Profesor Carlo Rubbia, znanstvenik svetovnega slovesa, kandidat za Nobelovo nagrado, ki je s svojimi odkritji pridr v skrivnost atomskih delcev, je bil te dni spet v Gorici, rodnem mestu, gost kluba Rotary, ki mu je podelil odličje aezontius, priznanje, ki ga ta ustanova podeljuje zaslužnim občanom, ki bistveno pripomorejo k slovesu Gorice in njene pokrajine.

Profesor Carlo Rubbia je za člane kluba in predstavnike oblasti, predstavnik univerze iz Trsta in Vidma imel tudi krajše predavanje, med katerim je pojasnil pomen znanstvenih odkritij v sedanjem svetu in predvsem, kako je znanost v praktičnem pomenu danes pravzaprav dosegla vsa slehernemu občanu. Profesor Rubbia je nadalje pojasnil delovanje in organizacijo v evropskem centru za jedrske raziskave, kjer je sam zaposlen in kjer načeljuje dvema skupinama raziskovalcev. Prav pri tej ustanovi je pred kratkim opravil vrsto pomembnih odkritij, oziroma dokazal obstoj delcev W+, W- in Z⁰.

Poleg gosta večera profesorja Rubbie, so na srečanju spregovorili še predsednik kluba, Duka, bivši pred-

sednik Almerigonia in goriški župan, ki je napovedal, da bodo profesorju Rubbii podelili častno meščanstvo.

Novo srečanje v zvezi s predilnico

Na sedežu deželnega ravnanstva za industrijo v Trstu je bilo včeraj novo srečanje v zvezi s problemi goriške predilnice. Srečanju, ki so se ga udeležili javni upravitelji iz Goriške ter predstavniki sindikatov in delavskega sveta predilnice, sta prisostvovala predsednik deželnega odbora Comelli in odbornik za industrijo Manzoni. Deželna jasnja vprašanja glede spoštovanja sporazuma, ki je bil sklenjen 4. februarja. Odbornik Manzoni je zagotovil, da je bil problem podgorske predilnice vedno v središču pozornosti deželne uprave, da pa je bilo treba preveriti nekatera vprašanja finančnega značaja. Tudi Comelli je potrdil, da se dežela odločno trudi, da bi prišlo čimprej do uresničitve sprejetih obvez.

Predvidoma v prihodnjem tednu

Prva seja pokrajinskega sveta ugibanja o sestavi koalicije

Včeraj se je formalno pričela deveta zakonodajna doba. Začel se je namreč mandat 26. in 27. junija letos izvoljenih poslancev in senatorjev, ki bo trajal predvidoma pet let, v kolikor seveda medtem spet ne bo prišlo do predčasne razpusta parlamenta in predčasnih volitev. Na sestavi vlade bomo po vsej verjetnosti še čakali. Počasi kljub temu, da splošni družbeni in še zlasti gospodarski položaj terjata hitri ukrepi, poteka postopek za sestavo deželne vlade, goriškega pokrajinskega odbora in odborov nekaterih občin na Goriškem, med drugim v Trzinu, Gračeju in Ronkah, kjer so junija obnovili tudi občinske svete. Za sestavo deželnega odbora so se menda že pričela pogajanja, vendar bistvenih sprememb v primerjavi s sedanjo koalicijo najbrž ne bo, čeprav je slišati glasove, naj bi se razširila tudi na Furlansko gibanje. Nekoliko boljše nas zanima, kako bo z upravljenjem goriške pokrajine, kjer se je

razmerje sil na zadnjih volitvah nekoliko spremenilo v korist levčarskih, oziroma laičnih strank, za eno petino pa se je zmanjšalo predstavništvo KD. Ob pogajanjih na uradni ravni sicer še ni nobenih vesti, čeprav je bilo kot zglada, že nekaj pogovorov bolj na ravni osebnih stikov. Najbolj verjetno se zdi, da bo pokrajino v tej mandatni dobi upravljala koalicija petih strank, ki so bile zastopane v prejšnjem odboru. Na čelu pokrajinske uprave naj bil tudi v prihodnje socialist Silvio Cumeta. Slišati pa je bilo tudi drugačno vest: za predsedniško mesto naj bi kandidiral tudi dosedanji pokrajinski odbornik Marino De Grassi. Zahtevo menda republikanci utemeljujejo z dejstvom, da so na zadnjih volitvah močno povečali število glasov, ostaja pa še tretja možnost, leva koalicija, ki je sicer teoretično možna, vendar realno ni izvedljiva. Sestavo uprave na pokrajini namreč pogotuje sestava deželnega odbora, pa tudi sestava odborov v Trzinu in Gračeju. Prav zato po vsej verjetnosti tako kmalu še ne bodo imeli pokrajinskega odbora, čeprav se bo pokrajinski svet predvidoma sestel že konec prihodnjega tedna. Seja bo zgolj formalnega značaja in jo bo vodil najstarejši izvoljeni svetovalec. To mesto pripada komunistu Silvinu Poletju. Pokrajinski svet, v katerem so tudi tokrat trije Slovenci, bo opravil samo dolžnost ratifikacije mandatov. O pokrajinskem odboru bo najbrž govor že po počitnicah. Nič še ni bilo določeno glede sestave odbora v Trzinu, čeprav je že prišlo do prvega sestanka med socialisti in komunisti, ki so pozitivno ocenili dosedanjo levo koalicijo pri upravi občine, ki se je na zadnjih volitvah še okrepila.

Toča klestila v okolici Mariana

Precej debela toča je padala med nevihti v ponedeljek popoldne v Marianu in okolici. V dobrih desetih minutah, kolikor je trajala ujma je bil uničen letošnji pridelek grozdja in koruze, zlasti zgodnejših sort. Škodo se le ocenjujejo in bo mogoče o številnih govoriti v prihodnjih dneh. Neurje je prizadelo tudi območje Corone in deloma Morara. Vse kaže, da je toča klestila na razmeroma omejenem območju. V Brdih in drugod na Goriškem je bil v ponedeljek popoldne samo močan naliv.

Svet Primorskega dramskega gledališča v Novi Gorici je potrdil Sergija Pelhana za ravnatelja te osrednje gledališke ustanove za naslednja štiri leta. Doslej je Pelhan, ki je po poklicu doktor sociologije, opravljal dolžnost ravnatelja že dve mandatni dobi.

Spet ta kava

Preiskovalni organi v Novi Gorici so odkrili in za krajši čas tudi pri 32-letno Zlato Piskur Cossio Vidma, Ul. Joppi 4. Osumljena je bila nivega dejanja prenašanja blaga preko carinske črte, ne da bi zato bila carinske dajatve. Z drugo besedo, osumljena je tihotapstva. Zlato Piskur je 30. maja letos iz Italije preko mejnega prehoda pri Rdeči šiš/Rožni dolini pripeljala najmanj 30 kilogramov pražene kave. Od te količine je nekemu jugoslovanskemu kupcu izročila 90 kilogramov, 30 kilogramov pa so zaplenili cariniki. Tem ko je to količino 25. junija prepeljala čez mejo, očitno z namnom, da bi jo sama razpečala.

Zaradi kršenja carinskih predpisov se bo Zlato Piskur Cossio morala pojavljati pred temeljnimi sodiščem v Novi Gorici.

Kino

Gorica

VERDI Zaprt do 28. julija.
CORSO Danes zaprt.
VITTORIA 17.30—22.00 «La mia casa in calore». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Armonica meccanica».
PRINCIPE Danes zaprt.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00—21.00 «Pirati avtocesti». Ameriški film.
SVOBODA 19.00—21.00 «Veličastni Hongkonški film».
DESKLE 20.30 «Grozljivo doživetje». Ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA V TRZINU
Comunale, Ul. Terenziana 26, telefon 44-387.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Albina S. cina iz škodnja darujeta svaki in nica in Delica Miklus iz Pevne tisoč lir za KD Naš Prapor.

Sekcija VZPI - ANPI Podgora izražajo ob smrti člana Antona Petejana iskreno sožalje.

Ob izgubi dragega očeta izražajo člani pevskega zbora KD Danica iskreno sožalje.

Člani gospodarske zadruge Vrhovne cije VZPI-ANPI in kulturnega društva Danica se klanjajo spominu ERNESTA DEVETAKA in izrekajo svojcem iskreno sožalje.

Mature je konec - pred komisijo danes še dve zadnji kandidatki

Z današnjim nastopom zadnjih dveh kandidatkin na učiteljsko »Simon Gregorčič« se bo trud goriških maturantov za letošnji končal. Delo ocenjevalnih komisij je bilo letos relativno lažje, saj je bilo maturantov manj kot prejšnja leta: dvanaest na učiteljsko, osem na trgovski šoli in le štiri na liceju. Vrh tega pa so komisije, ki opravljajo svoje delo bodisi v Trstu kot Gorici letos startale z Goričani, da je bilo tako vse bolj zgoščeno in je čas počitnic že tu.

Lahko torej potegnemo črto pod letošnjimi maturami. Lahko bi rekli, da so naši dijaki dobro odgovorjali na vprašanja komisij, da se je celo nivo znanja (te sodbe so jasno omejene na kandidate, ki smo jih sami poslušali pa tudi sodeč po »vzdušju« na šolah) nekoliko izboljšal. Res je, vendar vsiljuje se nam misel, da je vse to nekoliko nepomembno. Lahko bi zapisali, da je matura neke vrste farsa, seveda ne v smislu, da so rezultati že prej znani in se s tem kandidatu sploh ni treba truditi ali da na izide vplivajo drugi faktorji, ki s šolo nimajo nobene veze. Farso bi lahko imenovali v smislu, da moramo resno podvomiti, če ta sistem izpraševanja, oziroma če ni današnja matura res zastarela in jo je čas že prehitel. Upravičeno se lahko sprašujemo, če sta lahko merodajni tisti dve nalogi in ena ura spraševanja, ki dijaku

daje potrdilo, da je zrel, da torej lahko poučuje naše otroke, obiskuje vse fakultete itd. Ocena iz mature naj bi upoštevala dijakovo znanje iz vseh štirih oziroma petih let šolanja. Menimo, da so za to profesorji, ki spremljajo dijakov trud skozi ves študijski proces najbolj pristojni, da kolikor toliko objektivno ocenijo dijakovo (ne)zrelost. Zato naj bi se dijaki ocenili ob koncu šolanja in, zdravo!

Ko se je pred 15 leti začelo z novo obliko mature, so takrat vsi zatrjevali, da je to le začasni sistem, da se bo v kratkem stvar spremenila. Vsi pa vemo, da v Italiji ni nič bolj stalnega od začasnosti.

Predlagano je bilo, da bi odpravili mature in bi uvajali vstopne izpite na fakultete. Proti temu se je kot

po navadi vzdignil zbor pritožb, da bi zato omogočili dostop do univerze le omejenemu številu ljudi, da bi se s tem ponavljali tudi tu primeri »dobrosrčnosti« do nekaterih, da bi tako bistveno omejili pravico do študija itd.

Vse ostaja po starem. Dijaki so opravili svoj trud, se pošteno ali pa tudi ne pripravili na življenjsko pot. Če je torej tak zrelostni izpit odločujoč, moramo povedati, da so letos goriški maturantje preizkušnjo dobro opravili, pokazali so, da so kos zahtevam, torej zreli. Zato, vsaka jim čast in... vesele počitnice.

Danes bodo objavili ocene matur na trgovski šoli, jutri pa verjetno na liceju. Bodoči učitelji pa bodo morali počakati za ocene do naslednjega tedna.

AutoLisert
Costruzioni Automeccaniche Industriali s.r.l.

Last. A. PERESSUTTI

TRZIC

Ind. cona — Ul. Timavo — Tel. 470504 - 470505

TEHNIČNI SERVIS

Skladišče originalnih nadomestnih delov — Vlečna kljuka in prikolice za vse vrste avtomobilov

Letos že šestič v dijaškem domu

Nad sto otrok iz raznih krajev Goriške na tritedenski zabavi v poletnem središču

«Barka, Leto otroka, Olimpiada, Zmaj, Močefinza in klapa, RTV».

Marsikomu ta imena ne bodo povedala kaj dosti in bodo vzbudila le zanimanje, kaj se za temi imeni skriva. Takoj povedano. Gre namreč za nazive Slovenskih poletnih središč, ki jih z uspehom že šest let prirejajo v goriškem Dijaškem domu Simon Gregorčič. Letošnji naziv središča je namenjen našemu svetu, novinarskemu, zato me je zanimanje, kaj vse se doja na Svetogorski cesti, 'silo da sem se odločil za obisk. Sicer mi je Dijaški dom domač in razumljivo torej, da me zanimanje za vsa do novo pobudo še bolj sili v te prostore.

Ko sem prišel, so se v kuhinji ravno pripravljali na malico. Med osebami, ki je pripravljala jutranji obrok za stoglavo skupino, sem našel tudi ravnatelja doma Edmunda Košuta, s katerim sva se pogovorila o uspehu te pobude, ki stopa tokrat v svoje šesto leto in kar se da uspešno. Prav letos, mi je podčrtal Košuta, so zabeležili rekordno število otrok. Prisotnih je več kot 100, točneje 106. Nad tem dejstvom so pri vodstvu doma, ki je pobudnik središča (sicer letos SPS poteka pod pokroviteljstvom Odbora za doraščajočo mladino pri SKGZ) nadvse zadovoljni, saj je stvarnost presegla pričakovanja. V isti sapi pa mi je ravnatelj doma povedal tudi, da občinska uprava za to pobudo je doslej imela gluha ušesa in zanj ni pokazala nobenega zanimanja, še manj gmotnega. To pa je utemeljila z dejstvom, da v Gorici imajo že taka središča, ki pa so izključno italijanska.

Kljub temu, so v središču zadovoljni s prisotnostjo in vse kaže, da bo pobuda v naslednjih naletela še

na večji odziv. Zakaj tako? Košuta je to utemeljil z dejstvom, da poletno središče ni nadaljevalec šolskega obdobja. Tu se srečujejo otroci, ki v okviru interesnih skupin so vključeni v okolje, ki je njim najbolj prikladno in to delajo z igro, delom in razvedrilom. K temu je treba dodati, da v alternativno brezdelja in dolgočasnosti dobijo tu vrstnike, s katerimi si bogatijo bivanje. Vse to pa poteka v slovenskem okolju in pod vodstvom izkušenih animatorjev.

Da bi izvedel nekaj več o vsebini letošnjega središča, ki nosi naziv RTV, sem se obrnil do Sonje Klanjšček, ki je ravnateljica delila čokolado. Skušnjava mi je silila, da bi se dal tudi sam v vrsto in segel po visokokalorični hrani. Vzel sem raje pero in Sonjo vprašal nekaj podatkov. Iz-

vedel sem, da je v središču večina otrok iz mesta in njegove neposredne okolice. Več pa je Doberdobec in Rončanov, ki se v Gorico vozijo s šolskimi avtobusi. Kot smo povedali, je letos prisotnih 106 otrok, katere vodi 17 animatorjev. Otroci so razdeljeni v interesne krožke, ki pa imajo vsi skupni imenovalec: novinarski svet. Zato je življenje v središču organizirano kot v časopisni, oziroma televizijski redakciji. Obstaja novinarsko uredništvo, ki pripravlja dnevne novice in jih posreduje celotnemu središču. K tem vestem pa se pridružujejo reportaže, ki jih mladi «kolegi» pripravljajo na terenu, v raznih naših organizacijah in v naravi. «Logično, da vse ni usmerjeno le v novinarsko delo,» je pripomnila Sonja. «Pripravljamo tudi več televizijskih programov glasbenozabavnega značaja, takih, kot se na naših ekranih lahko vidi po dnevniku in to še posebno ob sobotah.» Ker sem od «meštirja», me je zanimalo, kdaj bomo to lahko videli. «Večje televizijsko delo pripravljamo za zaključek našega središča, ki bo na sporedu v petek, 15. julija, ko bodo na našo prireditev povabljeni tudi starši in prijatelji mladine.»

Naravno pa je, da me je osebna radovednost silila, da si od bližje ogledam to, kar sta mi pripovedovala Košuta in Sonja. V prvem nastopu sem naletel na uredniški odbor, ki je bil v polnem delovnem zanosu. Pripravljali so dnevnik. Iz pogovorov sem razumel, da je na vrsti tudi oddaja o naravi in njenih lepota. Čisto polno sem jih zapustil, saj jih nisem hotel preveč motiti, saj dobro vem, kako se v našem uredništvu razburjajo, ko jih motiš med delom.

V sprednjem dvorišču, v senci košatih dreves, se je druga skupina

pripravljala na športno oddajo. Govorili so o boksu in ni mi bilo jasno, če bo ta šport spadal v zaključni televizijski spored. Z dvomom sem jih zapustil in se približal grafičnemu odseku. Tu je skupina pod vodstvom Hijacinta vneta risala in pripravljala, kot bi mi temu rekli, grafični prispevek za oddajo. Barv, čopičev, papirnih pol je bilo kar na pretek in vsi so lahko izbistrili svoje likovno znanje.

Televizija brez tehnike ne gre. Zato je bilo tudi razumljivo, da sem na drugem delu dvorišča našel snemalce. V teku je bila akcija za pravo kartonskih kamer, ki bodo služile za zaključno prireditev. Izdelki so bili kar se da dobri in podobni pravim, tako da sem se s fotoaparatom v roki raje usmeril igralsko-glasbeni skupini. Izza grmičevja je donela meni zelo domača melodija «Mar, ko skače». Pokukal sem v goščavo in videl skupino mladih, ki so s flavtami vadili za sklepni musical.

Brez dvoma središča nisem zapustil prej, ko da bi se pogovoril z nekaterimi «kolegi». Za krajše pokramljanje sem izbral čas med malico. David, 12-letni Gorican, mi je povedal, da je tu že veterani (šef redakcije, sem si mislil), saj je v središču vseh šest let in mu ni za to žal. Tokrat so ga namestili tehničnemu oddelku, kjer pripravljajo snemalne kamere. Profesionalna izkrivljenost mi je tudi tokrat silila, da sem se pogovoril s «šefom». Zato sem se odločil, da bo drugi sogovornik tak, ki je v središču letos prvič prišel. Šestletni Boštjan iz Doberdoba je odgovarjal vsem rekvizitom. V središču je letos prvič in stvar mu je že od začetka bila všeč. «Poleg igre in dela tu v središču, me najbolj veseli obisk bazena na Rojcah, kjer se učimo plavati. Obenem sem tu dobil veliko novih prijateljev», nam je ob zaključku pogovora pritrdil mladi Kraševac. Prvič v središču je tudi Ksenija, 9-letna Števerjanka. Njej so dodelili zabavni spored, saj je vključena v skupino, kjer vadijo s flavtami. Tudi njej je središče všeč in to predvsem, ker je tu našla veliko prijateljev, s katerimi preživlja dan v poletnem središču. Zaskrbljeno 8-letno Evo iz Ronk, sem vprašal, kaj ji je. Zagotovila mi je takoj, da v središču je vse v redu in da ga rada obiskuje. Probleme je imela le z inštrumentom. Trenutno spada k orkestru in igra na flavto. Njena skrita želja pa je, da bi še naprej nastopala za televizijski orkester, le da bi namesto flavte lahko tolkla na trikotnik. V dvomu pa je bila, če bi to lahko povedala dirigentu in ga vprašala za zamenjavo. Prepričan sem, da ji bo želja uresničena, da jo bomo na zaključni prireditvi videli z novim inštrumentom v roki.

RUDI PAVŠIČ

Goriška tudi tokrat izgubila dva deželna svetovalca

Dokončna analiza deželnih volitev in proglastitve izvoljenih deželnih svetovalcev s strani sodišč, ki jim je bilo poverjeno nadzorstvo nad volilnimi izidi, so potrdile to, kar smo sicer že vedeli od torka po volitvah, ko so bili znani rezultati. Gorica je dobila le pet deželnih svetovalcev, izgubila jih je torej dva. To se je ponovilo že v drugo.

Zakaj je Gorica, oziroma Goriška izgubila dva svetovalca? Upoštevajoč število prebivalcev, kot izhaja iz podatkov zadnjega ljudskega štetja, ima Goriška pravico do sedmih deželnih svetovalcev. Zaradi tega je tudi toliko kandidatov na listi vsake stranke, ki se predstavi na volitve. Že od vsega začetka pa je bila Goriška osiromašena. V prvem deželnem svetu je Goriško zastopalo le šest svetovalcev: trije demokristjani, dva komunisti, en socialdemokrat. Enako je bilo šest svetovalcev v drugem deželnem svetu, le da je socialdemokrata zamenjal socialist. Istovse je ponovilo v tretjem deželnem svetu. V četrtem deželnem svetu pa je Gorica dobila le pet svetovalcev, tri demokristjane in dva komunisti. Isto se je ponovilo na zadnjih volitvah.

Kriv je volilni zakon, ki predvideva, da je moč izvoliti največ svetovalcev v vsakem okrožju (Goriška tvorijo enega), potem pa je za moč drugo serijo svetovalcev izbrati iz deželnega volilnega kotla, torej iz ostankov.

Upoštevajoč veljavne glasove na Goriškem je količnik 12.746 glasov. Demokristjani in komunisti so dobili po dva polna količnika. Tretjega svetovalca so demokristjani izvolili iz ostankov, ker je bil njihov odstotek v deželnem merilu precej visok. Ni pa zadostoval odstotek socialistov v deželnem merilu, kajti za las, za peščico glasov je bil višji ostanek videmskih socialistov. Tako je goriškimi socialistom zbežal svetovalec, pa čeprav so zelo povečali, v primerjavi s prejšnjimi volitvami, število svojih glasov, vendar pa še vedno za kakih sto petdeset premalo. Socialistična stranka sicer ne bo zaradi tega izgubila mandata, kajti namesto Gorice Blasiga je bil izvoljen Castiglione (ker pa ta gre v senat, bo na njegovo mesto prišel Videmčan Saro).

Razne stranke so v deželnem merilu dobile enako število svetovalcev, kot bi ga dobile sicer. Vendar pa je šlo to v prid enega ali drugega okrožja na račun tretjega. Goriška je izgubila enega svetovalca na račun Vidma, drugega na račun Pordenona.

Manj svetovalcev iz Goriške v deželnem svetu pa pomeni tudi manjšo moč na vseh pogajanjih. Bodimo odkriti. Svetovalci vseh strank, brez izjeme, se seveda zanimajo bolj za kraje kjer so bili izvoljeni. Goriška je zato okrnjena. Zato si nekateri prizadevajo, da bi prišlo v sedanjim mandatu do deželnega sveta do spremembe volilnega zakona, tako da bi vsakemu okrožju zagotavljalo število svetovalcev, ki mu pripadajo.

Branko Marušič

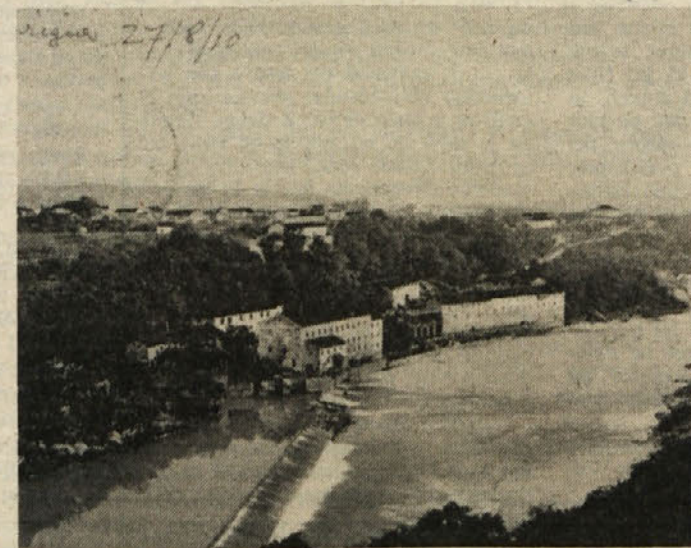
85 let združnega gibanja solkanskih mizarjev

13. februarja 1898 je dr. Tuma pripravil v Solkanu sestanek, katerega edina točka dnevnega reda je bila razprava o ustanovitvi mizarske proizvodne in mizarske izvozne zadruge v Solkanu. Le malo pred tem je dr. Karel Prečnik, dopisnik iz Aleksandrije, v listu «Soča» objavil več člankov, v katerih je pokazal na priložnost, da bi se tudi izdelki solkanskih mizarjev izvažali v Egipt; seveda naj bi pripravil takega trgovskega podviga vodila neka bodoča zadruga. Prizadevanja dr. Tuma pa tudi Prečnikovi pozivi so kmalu rodili prve sadove. 5. maja leta 1898 je skupina 28 solkanskih in goriških mizarjev ustanovila Združeno prodajalno mizarjev v Gorici, v odboru te prodajalne so bili: Anton Boškin, Anton Črnigoj, Štefaj Gomišček, Andrej Ličar, Jožef Zavrtnik, Jožef Komel in Janez O. blokar. Ta prava organizirana skupina solkanskih mizarjev, katere ustanovitev slavimo ob njeni petinosemdesetletnici, si je postavila svojo delavnico Na steni, na bregu Soče. Toda obrat je pogorel in potrebno je bilo znova začeti. Vendar Zadruga prodajalna, kot kaže, ni uspela, zato je leta 1900 skupina 12 mizarjev iz Solkana in Gorice postavila prodajalno pohoštva v Trstu, a tudi ta poskus se je ponesrečil. Zopet je stopil na prizorišče dogajanj dr. Tuma, ki je tokrat pripravil ustanovitev prave proizvodne in prodajne zadruge. Sestavil je pravila in že 14. januarja 1900 leta je bil prvi občni zbor in 31. maja 1900 je bila vpisana v sodni register Mizarska zadruga v Gorici. Tak naslov je zadruga nosila še nekaj časa, dasiravno je imela svoj sedež v Solkanu in so bili njeni člani predvsem solkanski mizarji. Ime Gorica v naslovu zadruge je po-

2.

menilo, da so ji hoteli dati ustanovitelji več kot le krajevni pomen, saj naj bi zadruga v Solkanu posala vodilno gospodarstvo slovensko podjetje na Goriškem v rokah liberalnega tabora. Zadruga, ki jo je od začetka vodilo načelstvo (Alojzij Bratuž, Anton Črnigoj in Jožef Zavrtnik), je pričela redno poslovati s prvim aprilom leta 1901.

V prvem obdobju delovanja je nad zadrugo bel del dr. Tuma, oskrbel ji je tudi obratni kapital v obliki posojil, ki jih je dalo ministrstvo za trgovino na Dunaju ter slovenska banka Trgovsko - obrtna zadruga v Gorici. Za začetno poslovanje zadruge so prispevali deleže tudi člani, poleg tega pa je podedovala premoženje Zadruga prodajalne iz leta 1898. Kmalu si je zadruga tudi uredila svojo delavnico Na steni, vanjo

Na tej barvni razglednici je moč videti Lenassijevo žago ob Soči v Solkanu, kjer je bil speljan čez Sočo jez. Teh stavb danes ni več. Od tod je Mizarska zadruga v Solkanu, katere stavbe so bile v vasi, dobivala vodno silo za pogon svojih strojev. Stavba Mizarske zadruge je bila v kraju, ki so mu pravili Na steni.

je namestila stroje, ki so služili članom; ti so delo opravljali bodisi v zadrugi, bodisi v svojih lastnih delavnicah. Poslovanje zadruge v prvem letu (1901) je vzbudilo upanje, da bo zadruga zrasla v pomembnem industrijski obrat. Toda kmalu so se pokazale prve razpoke v njenem poslovanju. Tuma, ki je pri zadrugi opravljal svetovalsko dolžnost, je želel ustvariti kar največ obratnega kapitala, medtem ko so si mizarji hoteli podeliti kar največ čistega dohodka. Prišlo je do konflikta in mizarski zadrugi se je tedaj približal goriški trgovec Rudolf Konjedic, ki je dosegel spremembo pravil in je postal decembra 1902 njen načelnik.

To je praktično pomenilo, da je zadruga postala njegovo privatno podjetje. Mizarska zadruga je prva leta svojega dela uspešno delovala. Izboljšala je svoje obrate, jih posodobila (električna energija), naredila si je veliko skladišče, do katerega je vodil železniški tir. Svoje lastne trgovine je imela v Trstu, v Pulju, na Reki in v Splitu. Večala je število svojega članstva, pri Trgovski zadrugi, v Gorici pa je najela nove kredite, ki so leta 1908 dosegli število 400.000 kron. Zadruga je svoje izdelke izvažala na Bližnji vzhod, tja je s stipendijo avstrijske vlade potoval tudi Konjedic, da bi proučil možnosti predvsem na egiptovskem tržišču. Vse do leta 1908 so letne bilance poslovanja zadruge kazale na finančno uspešnost. Toda bilanca za l. 1908 je očitno kazala, da z zadrugo le ni tako, kot je javno zatrjeval Konjedic. Šepala je trgovina z Egiptom, vodstvo zadruge je z najetimi krediti plačevalo članom izdelke, preden so se ti prodali. Zato so se večale zaloge v skladiščih in sodobniki so o razmerah sodili, da je bila zadruga «molzna kravica, ki nikdar ne odreče mleka». Krizno obdobje je doseglo svoj vrhunec konec leta 1909. Tedaj je šla v stečaj tudi trgovina, katere solastnik je bil Konjedic in ker je imel tudi kot trgovec kredite pri goriški Trgovsko - obrtni zadrugi, se je polom trgovine prenesel na mizarsko zadrugo. Ker slednja ni bila sposobna vrniti kredita, in je bila tik pred gospodarskim polomom, se je tudi Trgovsko-obrtna zadruga znašla v težavah, ki so pripomogle k njeni likvidaciji leta 1912.

Na pobudo namiznoteniškega odseka pri športnem združenju Bor

Na stadionu od jutra do večera z loparjem v roki

Na pobudo namiznoteniškega odseka pri športnem združenju Bor, se vsak dan zbirajo v Borovem športnem centru mestni otroci, in tako

lahko igrajo namizni tenis od jutra do večera. Otroci vadijo pod vodstvom Gabrijela Rasenija, kateremu pomagata pri delu Pino in Dario

Italiano, Gabrijel Raseni je igral namizni tenis pri tržaškem društvu Ente Porto, pri kriški Mladini in pri Boru. Čeprav je star komaj 15 let, je v tej športni panogi dosegel zadovoljive uspehe, saj je bil v svoji kategoriji med prvimi petimi igralci v Italiji in tretji najboljši posameznik v državi.

Z Gabrijelom smo imeli kratek pogovor, v katerem nam je podrobneje povedal, kakaj so v poletnih mesecih organizirali vadbo za najmlajše.

«Najprej bi rad pojasnil, da ne gre za nobeno obliko organiziranega treninga. Pino, Dario in jaz smo vsako jutro, od devetih dalje, na razpolago mladim fantom, ki bi radi prišli za lopar. Zaenkrat poteka vse v obliki igre, predvsem skušamo nuditi otrokom neko alternativo kopanju, pohajanju in gledanju televizije. Starši so tudi bolj zadovoljni, če vedo, da so otroci v tem času pod nadzorstvom, mi pa jim skušamo tudi posredovati naše znanje na področju namiznega tenisa.»

Koliko otrok se je odzvalo pobudi

Borovega namiznoteniškega odseka?

«Doselej prihaja redno 13 otrok in moram reči, da vsi vadijo zelo navdušeno in zavzeto. Pristavil bi še, da so vsaj trije v tej skupini zelo talentirani za namizni tenis.»

Ti si odgovorni vaditelj teh otrok. Vsak dan si jim na razpolago ves dopoldanski čas in tudi popoldne, od 15. do 19. Kaj pa tvoj prosti čas?

«Prosti čas preživim kar tukaj na stadionu. Poleg namiznega tenisa se lahko ukvarjam še z mnogimi drugimi športnimi panogami, poleg tega pa prihaja sem še veliko drugih ljudi, tako da prijetno preživim vsak dan in sploh ne pogrešam kopanja.»

Boš v prihodnji sezoni branil barve Bora?

«Ne. Čeprav sem star šele 15 let, sem sklenil, da opustim aktivno igranje. Odslej bom ostal pri Boru, ampak kot trener.»

Gabrijel se je vrnil k delu s svojimi varovanci. Nekateri so prav malo mlajši od njega, vseeno pa ga spoštujejo in pridno poslušajo njegove nasvete. Kadar je človek tako do-

ber poznavalec svoje športne panoge in obenem tudi resen in dosleden pri delu, je starost postranske važnosti.

IGOR CANCELI

Gabrijel Raseni

Pred svetovnim prvenstvom v atletiki v Helsinkih

Maraton: vsi proti Salazarju in De Castelli

Cestni teki so bili že pred malo leti stvar redkih in poulična prireditve. Prej zbuja posmeh kot občudovanje. Ni povsem jasno, ali imajo večjo za slabo za pozitivitev cestnega teka razna socialna gibanja in ideje za ovrdenje narave in človeka ali pa proizvajalci športne opreme. Verjetneje je, da gre za slabo obema: prvim za zamisel, drugim za razvoj. Razvoj, ki je po vsem svetu izreden.

Ljubitelji športov z zgoščenim in intenzivnim dogajanjem so v daljšem, vendar mirnejšem naporu spoznali novo plat telesne kulture; zdravniki so odkrili, da je zmeren napor za srčne bolnike primernejši od popolnega počitka; za lepoto je od masaže učinkovitejši dolgotrajen tek; in končno se v človeku med tednom nabrana

napetost in agresivnost lahko razprši v tako imenovanem netekmovalnem pohodu, ki pa je za večino dogodek večje intenzivnosti od olimpijskega finala.

Na pomoč novemu gibanju je prišla tudi slučajnost. Po treh olimpijskih maratonih, kjer so zmagovali sicer znani vendar za potrošništvo nepomembni Afričani, je leta 1972 Frank Shorter (ZDA) osvojil prvo mesto; tudi brez herkulске in mišičnate postave je postal superman za tisto kategorijo ljudi, ki pravega supermana nikoli ne bi mogli izenačiti. Vrste tekačev so se večale in cestni teki so danes pojem masovnosti s stotinami in tisoči udeležencev. Če so rezultati skromni, ker vsakdo trenira po svoje, je pa oprema na takih tekih navadno

prvovrstna, nič slabša, ali celo boljše, od tiste, katero uporabljajo vrhunski tekači. Zadovoljstvo tovarnarjev je zato očitno in njihova pomoč takim prireditvam upravičena. Cestni teki in znani maratoni velikih mest so začeli dihati po denarju in glede na prisotnost slavnih tekačev močno konkurirajo klasičnim atletskim mitingom.

Prava «businessmena» v tej specializaciji sta Američan Alberto Salazar in Avstralec Robert De Castella.

Salazar je atlet z izredno intenzivno aktivnostjo in z izrednimi rezultati. V samem vrhu ga najdemo na 5.000 in 10.000 m. Maratonske teke izbira skrbno. Tiste z bogatim nagradnim skladom in istočasno z ne preštevilo ostro konkurenco. V New Yorku (17 tisoč udeležencev) je lani zmagal že tretjič

zaporedoma. Ima tudi najboljši čas 2 uri 8'13". Star je 25 let.

De Castella se skoraj izključno bavi s cestnimi teki in maratoni. Na tekašišču je v nasprotju s Salazarjem skromen, v maratonu pa ima najboljši čas, ki le 5 sekund zaostaja za Američanom. Zaradi različnosti prog to dejstvo sicer nima prevlekega pomena. Avstralcu je 26 let.

Salazar in De Castella se še nista srečala v maratonu in njun dvoboj na svetovnem prvenstvu v Helsinkih napaja vnetja ljubiteljev atletike.

Zaradi svoje dolžine pa je maraton odprt vsem mogočim razpletom. Evropski prvak Nijboer je izrazil maratonca, ki svoje nastope skrbno izbira in pripravlja. Mehikanec Gomez je

lani v New Yorku zaostal za Salazarjem samo za 4 sekunde in je izrazil trpin. Afričani gotovo iztisnejo vsaj tri tekače za prvo mesto. Pomislimo le na Tanzanijca Ikangaa, ki je na igrah Commonwealtha zaostal za De Castello le peščico sekund.

Moški maraton bo v Helsinkih na zadnji dan tekmovanja. Teden dni prej se bodo pomerile ženske. Tu doživlja maraton silovit razmah po vsem svetu in časi so po mnenju strokovnjakov izredni. Na dan počitka (nedelja 11. avgusta) bo na sporedu ljudski maraton in brez dvoma bo marsikateri obiskovalec SP izkoristil možnost nastopa ali pa odpotoval na Finsko z maratonom kot glavnim ciljem.

BRUNO KRIZMAN

Danilo Lokar

Sodni dan na vasi

«Ne vidim pod njegovo kožo,» pravi dekle. Visoko na taboru pri Svetem Janezu je na delu druga kompanija. Tam imajo ljudje nanose sena in slame. Gosti rumeni oblaki se motajo kvišku, pogajanja jih plamen. Oblaki v višini spremene barvo v rjavino, vijoličasto, rdečkasto in se razblinjajo. Nove rumene kupole se pogajajo v zrak na desni in na levi, se love med sabo, prehitevajo, spajajo, razhajajo. Grenkokisel vonj se razliva v globel in sopara požara se spaja z avgustovskim soncem.

V kletih gore veliki presušeni hrastovi sodi, kakor da so iz papirja. Razbeljeni železni obroči nekaj časa žare, posinje in se nagnejo brez opore. Povsod kleti, kleti v zemlji, v pečine sekane, kraške hladne kleti, sodi, velikanski sodi, kje je vino sedaj pod konec poletja?! mislijo vojaki, ko mečejo ogenj v podzemlja in se čudijo silnim obročem.

Pri vratih gorijo dolge mogočne stiskalnice, v klonici ob vodnjaku žare tri kolesa, tam se je s stropom zrušil šivalni stroj.

Ko zavijejo okrog ogla, se nudi vojakom nenačuden prizor. Sredi ceste kleči sivolasi starec, za njim mlajši moški s hčerko, zadaj grbava žena. Vsi trije vzdigajo kakor v molitvi sklenjene roke.

Starec de: «Usmili se nas, gospod general! Žena tega moža, moja hči, ki je prišla iz bolnišnice, umira v tej hiši. Hiša je lična, nova, pritlična, z latnikom, ki pokriva vse dvorišče.

Vojaki vstopijo, za njimi priteče brigadir. Starec lasa ženice. Na postelji sloni sede blede, črno-megljene, ki ne trenje. Oči so ji uprte kvišku, za-

«Na,» skoči starec sredi sobe, «kaj je medtem ni več? Imela je bolno srce, veste. Zdravila se je, ni pomagalo. Na! In zdaj je tam. Ne bom preživela, je rekla prej, ko se je požar začel bližati naši hiši. Strašno ji je nabavalo srce. Stavil sem ji mrzle obkladke — in zdaj je šla, Ančka, na! Na!

Vojaki se postavijo v vrsto, odlože spravo in salutirajo mrliču. Nato udarijo s petami in gredo.

V prihodnji hiši pa jih sprejme glasan krik iz prvega nadstropja. Brigadir stopi gor.

Ženica z zlatimi naočniki srednjih let mu vije stegnjeni roki nasproti.

«Oh, pripeljite mi mojega ljubljene gospoda maresala, taka prijatelja sva zmerom bila, te hiše ne

10.

smete zažgati; jaz nisem vaša državljanka, jaz sem tujka.»

«Maresala? Zdaj, ko ste ga pokončali kakor mačko?»

Prime ženšče za roki in jo z vso silo vleče iz postelje. Oba se zakotalita sredi sobe, brigadir se hitro pobere, ženska pa vrešči:

«Tako sem bolna, že tri leta imam prsni koš v mavcu.»

Sleče se do golega in se obrača pred karabinerjem v belem mavčevem stezniku, ki sega od zatlilka do bedra. Brigadir odide.

Po cesti pripelje avto. V njem sede trije karabinerji, med njimi lastnik zaboja z municijo, brez-nosi z nakaznim licem.

Ko stoji pred generalom, se dobrodušno smehlja. Tanka zgornja ustna mu čisto izgine, samo zamazani škrbasti zobje mu štrle.

«Si lastnik —?»

General se ozre v stran, nekdo ga vleče za rokav. Župnik mu zopet moli Julkino pismo.

«Krivda naj se pretehta,» govori duhovnik, «nedolžnost izmeri. Ljudje ne razumejo uradnega jezika, ne česa so obdolženi. Skrbno naj se preišče.»

Pred generala pripeljejo tudi Tinetovega brata, hišnega gospodarja; s silo so mu iztrgali dojenčka iz rok. Ta se ne smehlja, a rad bi govoril, pojasnjeval. Ko vidi, da se je Tine smehlja in zre general vanj, ker drug drugega ne razumeta, se pritakne:

«Niente, niente, nič kriv, nič!» Izpovedal bi rad svojo nedolžnost.

Tudi on se posili in se smehlja, a nasmeh mu med tesnobo zamira, ledeni, sprevrže se mu, dokler mu ne spači lica.

Belejevi otroci opazujejo dva vojaka, ki tekata po njihovem dvorišču. Drug za drugim drvita, kakor pes za psom, in po vsem dvorišču se lovita.

«Če ne sprožiš, ko ukažem, je po tebi!» vpije ta, ki lovi drugega.

Otroci si izprosijo od vojakov, da smejo spustiti perutnino na polje. Ko pridejo do kurnika, zadenejo na dve polni vreči, a kurniki vpijo prazni. Le iz ene vreče moli grahost rep stare purice.

«Pri priči te položim!» vpije naprej vojak, «če ne boš streljal!» Strmo si stojita nasproti.

Nato tečeta čez travnik proti klanecu. Res pekne kratko med hrumotom ognja, hupanjem avtomobilov, siganjem strojev. Sinjakast oblaček se zgubi v soncu.

Mimo cerkve pridrvi vojaški kamion. Milan in Tone stojita na njem med karabinerji. Postavijo ju poleg breznošega Tineta in njegovega brata. Tone drži usta široko odprta, ne more jih skleniti zaradi razbite spodnje čeljusti, lice je nabreklo, modrovijo-

ličasto. Ranjenčev pogled prosi usmiljenja. Milan je bos. Nerodno mu je in se prestopa z noge na nogo. Obe bi rad skril — pa ne ve, kam? Vsi trije generali jih obidejo, ogledujejo, molče.

Nato jih odpeljejo po dva in dva v klanec pod vasjo. Klanec je skrajno globok, ugreznjen med zidovi, nato zavije med žive meje, slednjič se spusti v ravan med visoke koruze. Reka je blizu, glasno odmeva šum slapov na jezu.

Po Belejevem dvorišču se oprezujoč ob steni huli stari župnik. Čez borjač zre zaskrbljeno, oko mu išče, išče. Nazadnje uzre v kotu zidov visoko položen kurnik.

«Otroci so v njem, otroci.» In nameri korak na ozko, majavo lestev. Star je, spusti se na vse štiri in gre z rokami naprej proti nizkim vratcem. Previdno se skloni, pretakne se noter in ozre. Na klanec mu gre pogled, v polje, še dalje k reki.

«Tu ste, mala drhal!» pravi otrokom in se nasloni na prečnico, «tu ste se skrili?»

Otroci se v kurniku prestrašeni tišče drug k drugemu in zro v starca. Iz zadrege se smehlja jo z velikimi očmi.

Na skritem ovinku se ustavita Tine in njegov brat, gospodar. Nekdo pristopi temu za hrbet, pritisne revolver zadaj na klobuk; jek se izgublja med hrumotanjem volov, krav, ognja, človeških krikov in vekanjem otrok.

Naročnina: Mesečna 9.000 lir - celoletna 108.000 lir. - V SFRJ številka 6,00 din, naročnina za zasebne mesečno 100,00, letno 1000,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 140,00 letno 1400,00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Gradišče 10/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 39.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob praznikih: povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPL.

primorski dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Od Medulina do Portoroža v štirih dneh

Pet deklet na jadralski deski

Pet deklet iz ljubljanskega jadranskega kluba na deskah «Veter» se je 4. julija odpravilo na prvi ženski maraton v jadrnanju na deski. Na svoje surfe so stopile v Medulinu in potem z ugodnim vetrom potovale po morju do Portoroža skoraj štiri dni.

Ko so se 21-letne Barbara Fink, Maja Krašovec, Mojca Zupan, 22-letna Darja Kranjc in 23-letna Darja Primc — vse študentke z ljubljanske

univerze — dan pred 4. julijem so se peljale s katamaranom proti Medulinu, jih je postalo kar strah. Obala se je vlekla in vlekla in je ni bilo konca. «Kaj šele bo na deskah?», so se spraševale.

«Pot nazaj je bila bolj kratkočasna in v dobrih treh dneh smo zmoгле 120 km,» pravi Maja Krašovec.

Potovati so hotele sicer iz Opatije, vendar je zmanjkalo denarja in so

morale maraton razpoloviti.

Prvega dne so stale na deskah 8 ur in so prevozile 42 kilometrov. Prespali so na otočku pred Rovinjem. Na katamaranu so kuhali, pospravljali, pripravljali pijačo za dekleta, jih bodrili, svetovali in bili v vsa kršna pomoč: dva fanta in oče Darje Kranjc.

Drugega dne so jadrle 12 ur, bilo je malo vetra in so naredile le 32 kilometrov. Prespali so v Poreču. Tretjega dne so pot od Poreča do Savudrije prevozile v slabših šestih urah. Pihal je idealen maestral. Četrtega dne pa so se zmagovalno podale iz Savudrije do Bernardina, misleč, da jih bo na kopnem pričakala prav gneča radovednežev. Pa ni bilo nikjer nikogar.

Sonce je pa neusmiljeno žgalo in če se ne bi pridno mazale in celo skrivale kožo pred njim, bi prav gotovo maraton prevozile z opeklinami.

Vse maratonske so tudi vaditeljice za jadrnanje na deski in ne mine poltve, da ne bi vsaka od njih vsaj 14 dni poučevala tega vsebolj priljubljenega športa.

Ko so se odpravljale na maraton, se jim je marsikdo smejal, nekateri še zdaj nočejo verjeti, da so zmoгле 120 kilometrov.

Če ne verjamejo, pa naj stavijo in si pridejo pobliže ogledat. Rade volje ponovimo avanturo. Vsak poprečen jadralca na deski, bi v takih razmerah zmogel našo maratonsko pot... in v tem je tudi športna poteza in dosežek poletnega maratona petih članic kluba Veter.

BORIS SULIGOJ

Najlepša na svetu

Lorraine Elisabeth Downes, lepotica iz Nove Zelandije, je najlepše dekle na svetu. Tako je sklenila žirija v St. Louisu in ji prisodila naslov «Miss vesolje».

Dobitnik športne stave se je zbal kriminalcev

RIO DE JANEIRO — Brazilska športna napoved je prejšnji teden ustvarila novega milijonarja. Piše se Valdesi Garcia de Oliveira, živi pa v no-tranosti Brazilije v pokrajini Goiás v mestu Palmeiras. De Oliveira se je do sedaj preživljal z dohodki majhnega bifeja, ki mu je prinašal okoli 72.000 cruzeirov mesečno (150 dolarjev v valuti ZDA). Mož je oženjen, ima majhno hčerko ter mora skrbeti še za tri nedorasle brate.

Sreča se je Garcii de Oliveira nasmehnila, čeprav najbrž nima niti pojma o nogometu. Vsak teden je namreč igral vedno isto napoved pri, kateri je bilo vedno 11 stalnih znakov ter samo dva dvojna... Za tako napoved je vsak teden plačal 140 cruzeirov, oziroma okoli 400 lir.

Prejšnjo nedeljo se mu je sreča nasmehnila: zadel je trinajstico in povrhu je bil še edini prvi dobitnik. Dobil je 745 in čez milijonov cruzeirov, ali okoli milijarda in 650 milijonov lir.

Ker leži mesto Palmeiras globoko v osrčju Brazilije in ne razpolaga niti s krajevno radijsko postajo, je guverner posredoval novico s premičnimi zvočniki na avtomobilih. Garcia de Oliveira pa ni čakal niti hip, da bi ga izsledili. Poblástil je svojega zaupnika, uradnika na «Caihi economicas», naj vpiše dobljeno vsoto na njegov tekoči račun Valdesi. Bal se je namreč, da bi ga utegnili zasledovati kriminalci.

Samantha med pionirji

Samantha Smith, 11-letno ameriško dekle, ki jo je Jurij Andropov povabil na obisk v SZ, preživlja nekaj brezskrbnih dni v Krimiji med sovjetskimi pionirji. Kljub razlikam v jeziku, je med Američanko in sovjetskimi vrstniki vzklilo pristrčno prijateljstvo (Telefoto AP)

Je mavec pri zlomih odveč?

RIM — Ko si zlomimo kost, zlasti na nogi, ne le da lahko opravimo brez mavca, ampak celo moramo brez njega in najbolje je, da shodimo že dan po nesreči. To tezo je zagovarjal na akademiji «Lincei» sovjetski ortoped in travmatolog prof. Gavril Ilizarov, ki je znan po tem, da je iznašel posebno metodo za zdravljenje hudih kostnih zlomov in malformacij.

Mavec prav nič ne pomaga pri zdravljenju kostnega zloma — je dejal prof. Ilizarov — temveč ga celo zavira. S tem, da shodimo takoj po nesreči, praktično «prisilimo» zlomljeno kost, da se prej zaceli, seveda pod pogojem, da poprej zagotovimo popolno medsebojno prilagoditev fragmentov.

Sovjetski travmatolog je znan po tem, da brez operacije tudi znatno daljša in krajša človeške okončine, in to na podlagi posebnega aparata, sestavljenega iz sistema vijakov in jeklenih žic. Doslej je opravil nad 200.000 posegov, njegova klijenta pa sta bila tudi sovjetski atlet V. Brumel in italijanski raziskovalec C. Mauri. Z Ilizarovo tehniko se v Italiji že nekaj časa ukvarja skupina zdravnikov v kraju Lecco.

Dieslovo gorivo iz sončnic

JOHANNESBURG — Če olju, ki ga pridobivamo iz sončnic, pridamo 15 odstotkov čistega alkohola, zmes s pridom lahko uporabljamo za pogon dieslovih motorjev. Novo gorivo so «iznašli» in tudi že preizkusili, in to na 12.000 motorjih, inženirji družbe «Deutz Dieselpower», južnoafriške filiale nemške «Klockner - Humboldt - Deutz». Triletna praksa je pokazala, da semenskega olja ni treba posebej predelovati, potrebno je le, da mu pridamo nekaj alkohola. Južna Afrika je pospešila raziskave na tem področju po embargu dežel proizvajalk surove nafte OPEC.

Korejske jedi motijo turiste?

SEUL — V središču in v glavnih ulicah Seula bodo od 20. septembra prepovedali prodajo tradicionalnih korejskih jedi (na različne načine pripravljeno pasje meso, kačja juha in najrazličnejše omake iz črvov), da ne bi vzbujali gnusa med tujimi turisti. Tak hlapčevski odnos Južne Koreje do tujine je odraz priprave na medparlamentarno konferenco, ki bo oktobra v Seulu.

Po vsem sodeč pa se bo prepoved nadaljevala v nedogled, saj se bodo konference vrstile druga za drugo, leta 1986 pa bodo v Seulu azijske športne igre.

Na seminarju slovenskega jezika

Zanimanje za sodobno podobo SR Slovenije

LJUBLJANA — Devetnajsti seminar slovenskega jezika, literature in kulture je z včerajšnjim dnevom odprta drugemu tednu svojega delovanja. O seminarju smo v prejšnjem tednu sicer že poročali, a smo ga — poleg običajne kronike — v glavnem posvetili udeležencem. Naj tokrat povemo, kaj obsega program dvotedenskega seminarja, oziroma s čim se ukvarjajo seminaristi, med katerimi je tudi precej zamejencev iz Trsta, Gorice, Beneške Slovenije in Koroške.

Letos je seminar, ki je v prvi vrsti namenjen slovenskim in slovenistom, izbral za temo zgodovino, boljše, njegovo zanimanje se je osredotočilo na obravnavo v kakšni in kolikšni meri je zgodovina, zgodovinski zavest vplivala in oblikovala slovensko kulturo v preteklih letih. Tako so v prejšnjem tednu slušatelji ob moči predavateljev razmišljali o zgodovinski tradiciji Slovincih, o zgodovinskih temah v slovenski umetnosti o preteklih nazorih o jeziku, o slovenskem in jugoslovanskem zgodovinskem romanu. Seveda bodo te teme v naslednjih dneh še poglobili in razširili. Veliko zanimanja vzbuja tudi popludanski program, v katerem bodo šajo organizatorji predstaviti sodobno podobo slovenskega sveta: seminaristi so spoznali kantavtorja J. Kovačiča in njegove pesmi, ki pa so verjetno bolj osvojile mlajšo publiko, včeraj so se udeležili okroglega o sedanjem gospodarskopoličnem trenutku, v prihodnjih dneh pa si bodo ogledali slovenski film «Rdeči bogovi» spoznali vrsto mlajših zamejskih ustvarjalcev ter sodelovali večeru slovenske ljudske pesmi. Naj še povemo, da so udeleženci seminarja v nedeljo pripravili pristrčen izlet po Dolenjski, ki jih je zaradi nenadno etnološki podobi tega dela Slovenije — s stiki s bivalci in lepoto krajev res navdušil.

MAJA LAPORNIK

N. V. Gogolj: Taras Buljba

(1.)

riše: Željko Lordan

